

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után!

II. év.

Budapest, 1898, szombat, április 9-én.

99. szám

A tizenkettedik óra.

A nagyhatalmak koncertje, amikor most a spanyol-amerikai konfliktust kellene elsimítani, sokkal kényelmesebben dolgozik, mint tavaly ilyenkor. A krétai kérdés persze jobban fenyegette az európai háztetőket s a nagyhatalmi lábak hétnérföldes csizmákkal siettek, hogy a szikrát távol tartsák a puskaporos hordótól. S a koncert még akkor sem volt egészen kifogástalan; a görög ambíció nem hajlott, azt meg kellett törni. A nagyhatalmak pedig megtanulták, hogy attól a kis háborútól nem is kellett volna annyira megijedniök. A töröktől és a görögtől egyáltalán csak a bankároknak kell megijedniök. Nem hatalom kell azoknak, de pénz.

Most meg épenséggel nem ijedősek a hatalmak. Olyan immel-ámmal fognak munkába, mintha a legkedvesebb álmukból költötték volna fel. A pápa csak megtette a magáét, mint rendesen. Főlemelte a szavát, de a protestáns Amerika fülei nincsenek pápai hangokhoz szoktatva. Most jönnek a nagyhatalmak és ők is beszélnek. De hol van az ércz a hangjukból? Hol egy csöpp erély? Mintha csak telefonon keresztül beszélnének. S ugy lehet, hogy a kábeleken valami zavar is van, mert Amerika nem igen érti meg a nagyhatalmi üzenetet. Legalább a yankee válasza úgy hangzik, mintha nem értette volna meg a kérdést. Most is csak az első nótáját éneki.

Lesz-e hát valamelyes sikere ennek az elkényszeredett akciónak? Ki tud-

hatja? Sok reménységgel nem igen bízhat, mert különben is úgy fest az egész, mintha a nagyhatalmi koncert kegyelmet kérne igazság helyett. Nem meggyőzni, meghatni akarja Amerikát, hogy a szíve essék meg a szegény Spanyolország s az ő kiskoru uralkodóján. Mert hiszen azt senki sem hiszi Európában, hogy ez a válság méltatlanul esik a spanyolok fejére. Százados hibák megtorlásaként ereszkedik föléje a csapás, csak végrehajtják rajta, amit könnyelműen kockára tett. Hogy épen az Egyesült-Államokban jelentkezett a végrehajtó, az természetes. Mert kihez fordulhatott volna a rendezett viszonyokért epedő Kuba, ha nem ehhez a hatalmas mentőhöz, akinek védelme alatt nyugodalmat remélhet. Azonfelül Kuba is érzi, hogy az Egyesült-Államok szemet vetettek reá — a szimpátia egészen kölcsönös.

A rendezkedés procezzusa tehát egészen természetes. Annak látja mindenki, csak épen Spanyolország nem. Ha a nagyhatalmak mégsem sajnálnak egy jó szót az érdekében, ezt sem maguknak köszönhetik a spanyolok, hanem annak a sokszor sebzett királyi asszony-nak, aki az anyai szív gyöngédségével védi gyermekének örökét és könyes szemekkel néz szét az ő hatalmas rokonsága közt. Ezért a szenvedő asszonyért s ezért a gyermek-királyért ómlik most jótékony látyol a spanyol nemzet sok-sok bünére. A spanyolokat nem túlságosan sajnálják, de az megható, mikor a királyi anya azt mondja Mac Kinley urnak: még életem árán is a békét

óhajtom. Ezt az esdő hangot akarja csak erősíteni az európai koncert, ez az esdő hang tartóztatja talán a katasztrófát is.

De meddig? És fel fogja-e tartóztatni? Még ha az európai közbenjárásban több is volna a melcség s ha a gyöngéd hangokon túl nem zavarná a helyzetet a hevesebb spanyolok lármája, akkor sem lehetne a békés megoldásban túlságosan reménykedni. Mert a szív különben is kicsi szereplő a politikában, a yankee szívet meg épenséggel nehéz lesz meghatni. Az Egyesült-Államok hidegen számít s amikor kimérte, hogy az övé az igazság és pláne övé a haszon is, akkor többé gyöngéd hangok nem találhatnak hozzá utat. Talán udvarias lesz, mint volt Mac Kinley is a nagyhatalmak diplomáciai képviselőihez intézett válaszában, de a szándékaitól egy tapodtat sem fog távozni. Neki csak egy lépése lesz — Kuba felé.

Ez most a tizenkettedik óra. Még tart a tanácskozás, holott a határozat már régen meg van. Mert nem hiszi azt senki komolyan, hogy azt az amerikai szomjuságot Kuba nélkül is el lehet oltani. Az Egyesült-Államok legfőlebb azért nem mozdít még, mert maga is jobban szeretné, ha pénzen és nem véren eléghetné ki szomjuságát. S a tanácskozás hosszadalmas volta is úgy fest, mintha a yankee időt akarna engedni Spanyolországnak, hogy kérjen tanácsot a jobbik esztől. Átengedheti Kubát milliókért, amelyekből szűkebb fészekbe huzódva, talán még nyugodtabban él-

A minisztertanácsok.

A szent misztériumok között, melyeket a magyar phantasiák bizonyos bűvös köddel ruháznak fel, mint az ország mindenféle tanácsainak, konferenciáinak a falusi kupaktanács-tól fölfelé legmagasabbja, a minisztertanács áll. Csodaszínekkel ruházzák azt fel, mikor olvassák: „Ma többórai minisztertanács volt.” Istenem, milyen lehet egy ilyen minisztertanács! Sok ezer és ezer ember, akiknek valami ügyes-hajos dolga van fent a legmagasabb régiókban, vagy aki valamit vár a „Budapesti Közlöny”-ben, sóhajtván gondol a minisztertanácsra s nem adná egy vak löért, ha bekukucskálhatna egyszer a kulcslyukon.

Pedig nem sokat látta. Mert a minisztertanácsok a legegyszerűbb dolgok a világon, még egy falusi tanács is ünnepélyesebben tanácskozik, mint a kormány.

A miniszterelnöki palota nagytermétől balra a harmadik szobában szoktak lenni a minisztertanácsok egy nagy mahagoni asztal körül. Bőrkarszékekben ülnek a miniszterek, mindeniknek kirakva maga elé az aktái. Még csak csöngettyű sincs az asztalon. Minek is? A kabinet homogén. A kabinet össze nem vesz. A csöndet nem kell helyreállítani soha

sem. Az asztalon csak egy szivardóboz van, néhány sárkánykórmós bronz hamutartó, gyufatartó és egy tálca vizespoharakkal.

Tisza alatt igen monoton hangon mentek a minisztertanácsok. Hol volt, hol nem volt minisztertanács. A diktátor-miniszter csak akkor hívta össze kollegáit, ha nem akarta maga vinni valamiért a felelősséget. Különben se voltak azok kollégák. Csak Tisza volt. Tisza és irkójai. Az egész hivatalnokai kár ezen gyűjtőnév alá volt vonható: Tisza és irkójai. Az semmit se tett, hogy a külvilág előtt az egyik irkó miniszternek, titkárnak vagy fogalmazónak nevezetett. Az egész hatalom az ő sovány kemény kezében volt. És mily iróniája a sorsnak, hogy e hatalmas államférfiu mégis azt a látszólagos okot választotta bukásának, hogy a minisztertársai leszavazták. Volt benne egy kis kórikum, mint a nagy greenvillei hős esetében, ki hetvennyolcz csatában kapott sebet s a végén egy méhcsipéstől halt meg.

Szapáry Gyula gróf, a nagy reformer, egy kis bürokratismust hozott be. Mit is hozhatott volna ő egyebet? A főispánokat csak csütörtöki napokon fogadta. (Ettől köszöntek le az oligarcha főispánok — a többiekben is forrt a méreg.) A minisztertanácsokat is rendszeresi-

tette, ami kellett is, mert két nagyerejű legény volt bent a kabinetjében, Szilágyi Dezső és Wekerle, akik nagyon összebarátkoztak, mingyárt a kabinetalakítás elején; úgy voltak, mint Philemon és Baucis. Szilágyi gyakran volt más nézetben, mint a kabinet feje, s ilyenkor vakon odaképzelte dédelgetett Wekerlét is: — Én és a „püspök.” (Bajszatlan volta miatt nevezte Wekerlét püspöknek.) Ugy bánt vele, mint egy nagy new-foundlandi egy uszárral.

A Szapáry alatti minisztertanácsokon gyakorta voltak nagy viták és izgatott jelenetek. A minisztertanács után a grand seigneur Szapáry honosította meg azt a szokást, hogy a miniszterek ott maradtak vacsorán s azóta ez a szokás meg is maradt. E vacsorák pompásak voltak, de a ressortminiszterek véleménye szerint feszesek, mert a kegyelmes asszony presideált az asztalnál s nem lehetett se szabadon disputálni, se jóízű anekdotákat elmondani. Szapáryt is a minisztertársai vitték a bukásba, amennyiben az egyházpolitikai reformokra nézve Szilágyi és Wekerle vélemény-összeütkezésbe kerültek vele s a szabadelvű párt melléjük állott.

Wekerle tanult a példákon, de csak egyben, hogy a minisztertanács utáni vacsoráko

hetne, mint eddig. Vagy át kell engednie a nagyobb erő ellenében s fiainak vérével vesztetné vagyonát is. Mert ha bizonyos garanciák megadásával Spanyolország most el is odázná a katasztrófát, hovatovább mégis csak kettő közt volna választása: vagy milliókért adja át Kubát, vagy ezrek és ezrek vérével.

A yankee talán csodálkozik is, hogy a spanyolok haboznak a választásnál. A yankee nem habozna. Mert a yankee tudja, hogy pénzen mindent kapni, de akit egyszer megöltek, annak semmit sem használ, hogy büszkén halt meg.

POLITIKAI HIREK.

A tengerészeti költségek. Nagy érdeklődést keltett és nem kevesebb feltűnést az a hír, hogy a tengerészet fejlesztésére és kibővítésére a hadügyi kormány 55 milliós hitelt fog kérni. A politikai körök még egyre foglalkoznak e hitel kérdésével, melyre vonatkozólag a felhivatalos jelentések meggyeznek abban, hogy a közös minisztertanács lényegesen leszállította a tengerészeti ügyei vezetőjének kívánságait. A tengerészeti kormány a pénzügyminiszterek ellenzésével szemben nem fejtett ki hevesebb ellentétet, de azért nem mond le az építkezési tervekről, csak kisebb részletekben fogja ezeket a terveket megvalósítani. Az új építkezések egy részét a speciális hitelből, egy másik részét a folyó költségek irányszabójából fogják fedezni.

Andrássy és Dipauli.

Az osztrák képviselőházban báró Dipauli, a katolikus néppárt vezére, a napokban beszédet mondott, amelyben sajnálkozva kimutatta, hogy a magyar közjogi felfogás homlokegyenest ellenkezik az öszszmonarchia eszméjével. Evégből hivatkozott gróf Andrássy Gyulának a kiegyezésről szóló művére. Gróf Andrássy ma a „N. Fr. Presse“ hasábjain hosszabb cikkben reflektál Dipauli beszédére.

Mindenekelőtt köszönetet mond a bárónak, amiért épen az ő könyvéből merítette azt a meggyőződést, hogy bizonyos osztrák ábrándok soha sem fognak megvalósulni. Dipauli azt mondta, hogy az osztrákok a gazdasági kiegyezés megújításánál talán hajlandók volnának bizonyos áldozatokra, ha meg-

volna az a reménységük, hogy ez a kiegyezés megteremtí majd az öszszmonarchiát. De hogy mily csekély ez a reménység, azt Andrássy könyve bizonyítja legjobban.

Es Dipaulinak igaza van, — mondja erre gróf Andrássy, a cikkíró. Örül, hogy Ausztriában is meg erősödik az a tudat, hogy Magyarország semmi szín alatt sem fogad el a monarchia másik részével szorosabb kapcsolatot, mint aminőt 1867-ben megállapítottak.

Nagy elégtellel tölti el, hogy egy osztrák államférfiu végre rájött arra az igazságra, hogy bármily gazdasági áldozatok fejében sem lehet szó egy öszszmonarchia létrehozásáról, miután ez az 1867-ik évi 12. törvénycikkben nem gyökerezik. Magyarország jogai nem eladók. E kérdéssel jó volt tisztába jönni.

Gróf Andrássy azután konstatálja, hogy báró Dipauli az ő könyvéből több passzust hibásan és elferdítve idézett.

Rosszul értelmezte és czítálta többek közt művének ama részeit, amelyek a közös miniszterek felelősségére, a delegációk és a parlamentek közti viszonyra és más kérdésekre vonatkoznak. Hogy pedig Dipauli megakad olyan dolgokon, amelyek világos törvényben gyökereznek, ehhez Andrássy a következő megjegyzést fűzi:

„Csodálatos, hogy báró Dipauli bizonyos egyszerű jogfogalmakról semmit sem akar tudni. Ebben érdekes és elszomorító jelenséget látok. Azt bizonyítja, hogy a kiegyezést még mindig kétféleképp interpretálják: osztrák és magyar mód szerint. Bár véget érne már ez a zürzavar! A magyar fölfogás helyessége mellett bizonyít az a körülmény, hogy a kiegyezés egészben magyar koncepczió, hogy jogi a gondolata Deák Ferencztől eredt!“

KÜLFÖLD.

Mit ér a szerb pénz? Belgrádból jelentik: A radikális „Odjek“ utolsó számát elkozták, mert vezércikkében azt fejtegette, hogy az új tíz dináros bankjegyek nagyon is kétes értékűek, amennyiben az állami ezeket nem fogja beváltani, a bank pedig értéktelenségnek tekinti.

Páris izgalmai.

Páris, a bolondos Páris már megint ujjong, megint bizserog a vére, rángatóznak az idegei. Ujjong, mert botrány lesz megint, tengernyi botrány. A haditörvényszék ma elhatározta, hogy még egyszer perbe fogja Zolát,

ujra esküdtszék elé viszi a megtámadott becsületét, másodsor is ítéletet kér független francia polgároktól.

Tiszteletreméltó elhatározás ez, és becsületére válik a francia kormánynak is, hogy szankcionálta. Mert ez az újabb per sokkal többet jelent, mint az első. Zolának már előre is biztosítva van a teljes bizonyítás joga, mert a semmitűzők elnöke és előadója egészen nyíltan kijelentette, hogy szükségesnek tartja a korlátatlan bizonyítás jogát megadni a vádlottnak. Iratokat kérhet Zola és tanukra hivatkozhatik kedve szerint. Felturhatja az egész Dreyfus-ügyet, az Esterházy-ügyet. Beidézetheti a külföldi nagykövetségek katonai attachéit, ha ezeknek kormányaik megengedik a vallomástételt. S talán (nincsen benne semmi lelehetetlenség) megtörténhetik az a világraszóló szenzáció is, hogy vallomástételre haza czítáltatja az örök rabságra ítélt Dreyfust is.

Micsoda öröme lenne akkor Párisnak.

De nagy öröme van már most is. Örülnek a Dreyfus-pártiak, akik megint lázasan gyűjthetik az adatokat, a tanukat, a bizonyítékokat. Örülnek a „szindikátus-látók“ is, akik már a pör megindításában, a kormány elhatározásában is diadalt látnak s büszkén írják lapjaikban: „Berlinnek és Rómának rossz napja van. Azok nem fognak a hír örömeire illuminálni.“

Szóval, egész Páris ujjonghat, csak a szegény Walsin-Esterházy nem. Mint Kasandra a vigadó Trójában, ő az egyetlen szánalomraméltó alak az ujjongó Szajnaparti metropolisban. Neki nincsenek örömei. Mintha a XIX. Siecle permanens szoborbizottság volna, mindennap teleplez. S nagyon csunya pose-ban jelenik meg a világ előtt monsieur le major comte Walsin-Esterházy. A hős őrnagy ur, aki minduntalan lekaszabolással fenyegette az egész világot, le akarta szedni a csillagokat az égről, most szó nélkül, tehetetlenül, egy tiltakozó nyilatkozat nélkül tűri és elhallgatja, hogy napról napra kiporolják a hátát.

Egy szegény lengyel zsidó utazott el egyszer Krakóból. Nem volt jegye, hát minden

kizárólag csak férfiak vettek részt. S e vacsorák igazi fiatalos, vidám, pezsgő dinom-dánomok voltak, kivált eleinte, míg az ég tulságosan el nem borult Bécs felől.

Az okos Bánffy először szorította nagyobb formák közzé a minisztertanácsot. De még a saját miniszterelnöki bürójának is ő adott először komoly tartalmat s a more patrio miniszterelnökségek helyett, mely amolyan rendszertelen felülvátoztatásból állott, ezt tedd, így tedd, megvonta annak hatáskörét szigorú vonalakkal. Minisztertanács minden szerdai nap van, amikor a klub termei üresek, mert a mamelukok csak a miniszterek vagy a kártyabeli dámák miatt jönnek fel a klubba: egymásban, úgy látszik, nem sok örömük telik. Bánffy okulván azon is, hogy a minisztertanácsok már két alkalommal szavazták le a saját fejüket, behozta szabályul, hogy a minisztertanácsban csak olyan indítványokat lehet tárgyalni, amelyek előzetesen írásban voltak a miniszterelnöknek bejelentve. Ami alapjában véve igen óvatos és bölcs dolog, mely a meglepetéseknek utját vágja, de a kabinet temperamentumát tekintve, csak annyi, mintha szelíd kezes bárányokra tenne valaki szájkosarat. A Bánffy minisztertanácsai nyájas, barátságos megbeszélések —

itt nincsenek hullámzó ügyek, csak „folyó-ügyek“. Nézeteltérések is ritkán fordulnak elő. Ha valamit tudni kell, ott van Darányi, az mindent tud, ha közvetíteni kell, akkor is ott van Darányi. Ha kigondolni kell, megint ott van Darányi. Lukács László szakember, csinálja a maga dolgát és csendesen mosolyog a többire. A többi dolog mind bliktri. Fejérváry is csinálja a maga dolgát és a többivel ő se törődik, a többi semmarn. Szóval csendes, békés minisztertanács ez, melynek a vége mindig egy pompás mulatság. Mert mikor vége a tanácsnak s ő exczellenciáik öszszeszedik a paksamétáikat az asztalról, akkorára a szolgák kinyitják a lakosztályba vezető szárnyas ajtókat s a kegyelmes urak besétálnak a belső termekbe, ott találják a szalonok valamelyikében feleségeiket, leányaikat és mindennemű családtagjukat a vidáman pattogó kandalló körül, vidám beszélgetésbe, tréfálkozásba merülve, mignem a kegyelmes asszonynak, ki gyakran tűnik el a kedélyes társaságból, mert nagyobb ur is van már a miniszterelnöki palotában a miniszterelnöknél, a kis Dorottyát megnézni, megétni, jelenti a lakáj:

— A vacsora tálalva van.

Igy alakultak át idők jártával a Tizsa Kálmán rideg minisztertanácskozásai, melyek-

ben a nagyhatalmu generális ügyszólván a maga napiparancsait proklamálta a legkedvesebb, legvonzóbb baráti öszszjövetelekké. És csak egy maradt meg véges-végig e minisztertanácsokon, a jó Tarkovich államtitkár, a minisztertanácsai jegyzőkönyvek tollvivője, aki nem is él már az emberiség számára, csak ezen protokollumokban, évek hosszú soráig ki nem mozdul hivatalszobájából, csak e szerdai délutánokon és a beszélgetést lassan-lassan elfelejtette és csak fejrázással vagy fejbölintással felelget a hozzá intézett kérdésekre, nagyritkán ejtvén ki egy hangos „ühüm“ vagy „hja“ szót s ha kérdezik, miért olyan szótalan, miért vonul el az emberektől, nagy fakgatásokra végre megszólal:

— Nem lehet, nem szabad emberek közé járnom, mert hátha akaratlanul valami minisztertanácsai titok találna kicsuszni a szájamon.

Jár-kegy egyedül Buda utcáin társtalanul, idegenül, mint az üstökös, mereven becsukott ajkakkal, földre szegzett fejjel, nehogy a szeméből kiolvassanak valamit és gyűjti hallgatag koponyájába szerdáról-szerdára a legsajátságosabb állam-titkokat. Ha egy-egy ujságíró látja, irigykedve néz utána:

— Istenem, mennyi entrefilet-tárgy lehet ebben a fejben.

állomáson kirúgták. Ő aztán megint fölült és megint kirúgták. A részvét megkérdezte őt: „Hova utazik barátom?” — „Hát tudom én?” — felelte. — „Ha a hátam kibírja Bécsbe megyek.” Esterházy úgy látszik győzi háttal, a „Siècle” meg hátbarugással. Várjuk csak, ki bírja tovább?

A lázas Párisból a mai nap eseményeiről a következő távirati tudósításokat kaptuk:

Már ismét Walsin-Esterházy.

Páris, április 8.

Casella, a híres vivómester és író a „Siècle”-ben újabb leleplezéseket közöl arról a viszonyról, amelyben Walsin-Esterházy Schwarzkoppen német katonai attachéval állott.

Ezek a leleplezések megerősítik és kiegészítik a mult napokban közlöttet. Casella Panizzardi volt olasz katonai attachétól azt kérdezte, hogy nem adhatna-e neki fölvilágosítást arról a névjegyről, amelyen ezek a szavak voltak:

Cetta canaille de D....

Erre a következő beszélgetés keletkezett közöttük:

Panizzardi: Becsületszavam adom önnek arra, hogy ez a névjegy sem tölem nem való, sem hozzám nem érkezett.

Casella: De azt hiszem, hogy ön nagyon sokat tudna mondani, ha beszélni akarna.

Panizzardi: Ezt könnyű mondani. Mit beszéljek, ha egyszer nem akarnak rám hallgatni? A német nagykövetség kijelentette, hogy sohasem volt dolga Dreyfus-sal, de mit használt? Még csak rá se hederítettek kijelentésére! Azt csak nem kívánhatják, hogy a német kormány maga denunziálja az igazi bűnöst, én pedig semmit sem mondhatok. Nem tehetem azt, hogy olyan jó barátomnak, amilyen Schwarzkoppen, ártsak.

Casella: Az egész igazságot csak egy ember tudja és ez Schwarzkoppen. Elejétől fogva ő hozzá kellett volna fordulni.

Panizzardi: Ön egészen úgy beszél, mint Schwarzkoppen barátom, aki több ízben kijelentette nekem, hogy nagyon csodálkozik, hogy a Dreyfus-család sohasem tett nála lépéseket. Schwarzkoppennek nagyon jó szíve van s én azt hiszem, hogy nagyon nehezére esett volna a szerencsétlen család kérését megtagadni. Meglehet, hogy ebben az esetben egészen másképp alakultak volna a dolgok.

Casella: Azt hiszi ön, hogy Schwarzkoppen Berlinben elfogadna, ha meg akarnám interviúolni.

Panizzardi: Azt hiszem, hogy most már elkésett vele. Schwarzkoppen barátom már most semmit sem tehet és a német kormánytól nem várhatja, hogy az igazi bűnöst elárulja. Hiszen ha ezt megtenné, úgy az egész kémszolgálat megszűnnék.

De Casella azért mégis elutazott Berlinbe s ott fölkereste Schwarzkoppent, a ki igen szívesen fogadta és a következőket mondotta neki:

— Én csak arra a nyilatkozatra hivatkozhatom, melyet a német nagykövetség annak idején közzétett és amelyben kijelentette, hogy Dreyfus-sal soha sem volt semmiféle dolga. Még azt is mondhatom önnek, hogy Párisból való elszólításom rólán függ össze Walsin-Esterházy ügyével és a két dolog csak véletlenül találkozott össze.

Némi habozás után így folytatta Schwarzkoppen:

— Párisból való elmenetelem után sok mindent beszéltek az emberek. Azt is mondták, hogy a bordereau-t papirkosáramban találták meg. Ez nem igaz. A papirkosáramban ennél jóval fontosabb iratokat találhattak volna.

Casella: Azt hiszem, hogy ön meg van róla győződve, hogy nem Dreyfus a bordereau szerzője.

Schwarzkoppen: Meg vagyok róla győződve és önnek is kijelentem, hogy a bordereau nem tőle való.

Casella: Ön tehát meg van győződve Dreyfus ártatlanságáról?

Schwarzkoppen: Tökéletesen. Tudom, hogy Dreyfus nem bűnös.

Casella: És mit tart ön azokról az okmányokról, amelyeket a haditörvényszék elé terjesztettek és amelyek alapján Dreyfust elítélték?

Schwarzkoppen: Nem vonom kétségbe, hogy a bírák jóhiszeműleg jártak el. De hogy ha a katonai törvényszék elé oly iratokat is terjesztettek, amelyekből az tűnnek ki, hogy a német kormány összeköttetésben állott Dreyfussal, im erre az a válaszom, hogy ezek az okmányok hamisítványoknál nem egyebek.

Casella: De hát akkor ki az igazi bűnös?

Schwarzkoppen erre a kérdésre nem válaszolt.

Casella: Ön ismerte Walsin-Esterházyt?

Schwarzkoppen: Hogyne ismertem volna. Hiszen ő maga is megvallotta, hogy összeköttetésben volt velem.

Casella: Nem tartaná ön indiszkréciójának, ha Walsin-Esterházyról való személyes véleményét megkérdezném?

Schwarzkoppen: Csak azt mondhatom, hogy ezt az embert mindenre képesnek tartom. Mindig csodálkoztam azon, hogy a Dreyfus-családnak egyetlen tagja sem keresett föl engem. Nem tudom, hogy mit tettem volna, ha eljöttek volna hozzám, meglehet, hogy semmit sem, de az is meglehet, hogy egészen más fordulatot adtam volna az ügynek. Mindez nagyon szomorú s nem csekély gondot okoz nekem.

Casella: Miért ne jelenthetné ki a német kormány, hogy Dreyfus ártatlan? Miért ne mondhatná, hogy az a nyomorult ember a bűnös s miért ne terjeszthetné elő a bizonyítékokat?

Schwarzkoppen: Önnek elvben igaza van, de a gyakorlatban egészen másként áll a dolog. Mi nem állhatunk elő azzal, hogy Walsin-Esterházy ellen vádat emeljünk és Franciaország sem kérdezheti meg tőlünk, vajjon Walsin-Esterházy-e a bűnös. Mi csak azt tehetjük, amit saját szántunkból már megtettünk. Kijelenthetjük, hogy soha sem miféle összeköttetésben nem voltunk Dreyfussal.

Casella azután elmondja, hogy elutazása előtt Schwarzkoppen levelet adott át neki Panizzardi részére. A levélben a többi közt ez állott:

Igazán kíváncsi vagyok, hogy ez az Esterházy miként fog ebből az affaireből kívánszorogni? Hogyan maradhat tovább Franciaországban, még abban az esetben is, ha a bíróság fölmentette?

Casella azután elmondja a következőket:

Milón január 13-án Zola Emilnek Faure elnökhöz írt levele megjelent, Panizzardi így szólott hozzá:

— Jó Istenem, mennyi áldozat! Tegnap Dreyfus, ma Piquard, holnap Zola! De hát mit tegyünk! Még ma írok Schwarzkoppennek és azt fogom neki tanácsolni, hogy beszéljen, mert egy napon ugyanis kell majd beszélnie és ha ő nem akar beszélni, úgy majd én beszélek.

Casella: De mikor?

Panizzardi: Talán egy-két esztendő múlva.

Casella: Szeretném tudni, vajjon Zola az ő levelében az igazat mondta-e?

Panizzardi: Igen, Zola előadása szerint igaz.

Casella közleményének végén megerősíti azt a részletet, hogy Walsin-Esterházy, amikor érezte, hogy mindenfelé gyanúsítják, elment Schwarzkoppenhez, hogy pressiót gyakoroljon rá: a gróf kivette revolverét és a német attaché mellének szegte. Schwarzkoppen ez alkalommal így szólott hozzá:

— Azt hiszem, őrnagy ur, hogy ön megbolondult!

Páris, április 8.

A „Siècle” újabb közleménye ismét óriási feltűnést keltett Párisban. A vezérkar lapjai egyszerűen agyonhallgatják a leleplezéseket. A hecczlapok ellenben azt mondják, hogy épen az a nagy erőlködés, amelyet a külföldi hatalmak katonai attachéi kifejtenek Dreyfus ártatlanságának bebizonyítására, a legsúlyosabb bizonyítéka Dreyfus bűnösségének.

Casella vivómester és író, aki a leleplezéseket a „Siècle”-ben közzétette, előkelő nápolyi családból származik. Nápolyban született, 55 éves. Párbajügyekben elsőrangú szaktekinély. A turini gróf és Henrik orléans herceg közt végbement párbaj alkalmával egy Thionguieux nevű reklamvadászó vivómester kikezdett vele, akivel aztán párbajt is vívott. Könnyű sérülést kapott a homlokán. Casella baráti viszonyban van Panizzardi olasz attachéval, akinek révén a Dreyfus-Esterházy-ügyre világosságot akart deríteni. (N. Fr. Pr.)

Még egy Zola-pőr.

Páris, április 8.

Csekély számú közönség, nagyrészt újságírók jelenlétében ültek ma össze az Esterházy-perben ítélkezett haditörvényszék bírái tanácskozára ama kérdés felett, hogy Zola ellen panaszt emeljenek-e vagy csak a becsületrend tanácsa előtt tegyenek ellene panaszt.

A haditörvényszék tagjai előtt két indítvány feküdt. Először: indíttassék Zola ellen az esküdtek előtt még egy sajtóper; másodsor: panasz emelendő Zola ellen a becsületrend tanácsa előtt.

Megjegyzendő, hogy úgy Zola, mint a haditörvényszék valamennyi bírása tagjai a becsületrendnek.

A tanácskozás először nyilvános volt és azzal kezdődött, hogy felolvasták a semmitőszéknek a Zola-perben hozott határozatát, amelyet a hadügyminiszter mint átiratot küldött meg a haditörvényszéknek. Ezután az a két kérdés került tárgyalás alá, vajjon az esküdtszék előtt újra vádat kell-e emelni Zola ellen vagy pedig panaszt kell-e benyújtani a becsületrend nagykancellárjánál amiatt, hogy Zola a haditörvényszéket megtámadta. Erre a haditörvényszék titkos tanácskozás végett visszavonult. A titkos ülés egész négy óráig tartott. Ezután beléptek a bírák a tárgyalóterembe, ahol Luxer tábornok, a törvényszék elnöke csak ennyit mondott:

— Messieurs! A tárgyalásnak vége van!

Az eredményt egy szóval sem említette a tábornok. Ennek következtében aztán a legfuresább kombinációk, egymásnak homlok-egyenest ellentmondó híresztelések járták be a várost.

A „Patrie” azt újságolta, hogy a haditörvényszék egyik bírása azzal az indítvánnyal állott elő, hogy Zolát ki kell hívni párbajra.

A bíróság a határozatnak azonnal való nyilvánosságra hozatalát azért mulasztotta el, mert előbb a hadügyminisztert kívánta értesíteni. Ma este a hadügyminiszter erről már jelentést is tett a minisztertanácsnak, amely egész öt óráig tartott. A minisztertanácsal közölték, hogy a haditörvényszék elhatározta, hogy Zola ellen vádat emel.

A „Jour” külön kiadásában azt mondja, hogy ezenkívül még a becsületrend nagykancellárjánál is panaszt tesznek Zola ellen. A határozatot a törvényszék szótöbbséggel hozta. A lap örömeiben ezeket a megjegyzéseket fűzi a Zola-ügyben beállott újabb fordulathoz:

Franciaország győzelmet aratott az olasz

Zolán. Berlinben és Rómában ma bizonyára nem fognak illuminálni.

Zola a törvényték elé való megidézést már a legközelebbi napokban meg fogja kapni, mert az elévülés már kedden bekövetkezik. Labori értesítette már Zolát arról, hogy ellene újabb pört indítanak.

A háboru előtt.

(Távirati tudósítások.)

Mac Kinley hétfőnél tovább nem halogathatja üzenetének elküldését, mert számolnia kell a kongresszus rendkívül izgatott hangulatával.

Amerikai részről, a helyzet meglehetősen egyszerű.

Amerikai jelentések.

Az amerikai közvélemény Hawaii és Kubát az Unióban szeretné látni. Ha ezt eléri, Haiti-ra és Domingóra kerül a sor. Az utóbbi években lejáratott események siettetik a dolgoknak ily irányban való megérlelődését.

Spanyolországgal való békés megegyezésre ma Amerikában egyetlen ember sem gondol. Amerikában egyáltalán nem gondolnak Kuba elfoglalására, mint azt Európában hiszik. Minden körülmények közt azt akarják azonban, hogy a szigeten béke uralkodjék, mert a hároméves kubai háboru következtében az Unio gazdasági és anyagi érdekei a legerényesebb módon sújtottak.

Az Egyesült-Államok Kuba szigetének pacifikációjára nézve ugyanazt a jogot követelik maguknak, amely az egyesült európai hatalmakat arra bírta, hogy a békés állapotokat Kréta szigetén helyreállítsák. Amerikai részről mindenáron azt akarják, hogy Kuba épp oly független legyen, mint Haiti és Szent-Domingo. Az amerikai kereskedelmi hatalom érzi azt az erős és elodázhatatlan szükségét, hogy saját érdekeinek körében egy európai monarchiának érdekeit elhárítsa. Ebből ered az, hogy itt már most is Spanyolországgal hádlábon állónak képzelet magát mindenki.

Kuba szigetét az amerikai kormány már most is független országnak tekinti és a Spanyolország ellen indítandó háborúnak módja az elnök üzenetének szó szerinti szövegétől fog függni. Formális hadüzenetbe az Egyesült-Államok semmi áron nem bocsátkoznak.

Ha az elnök üzenete, várakozás ellenére, némiképp békésen hangzanék is, hatását az irányadó amerikai körökben csakis elodázonak tekintik.

Mint egy washingtoni távirat jelenti, Hanna szenátor, Mac Kinley legjobb barátja, érdekes nyilatkozatot tett. Azt mondotta, hogy az elnök nem akarja Kubát államul elismerni, miután nincs szervezett kormányja. Ami a Maine-katasztrófát illeti, az amerikai vizsgálat nem bizonyíthatta Spanyolország véttségét és így további kutatás szükséges.

Az elnöknek — mondotta Hanna — felhatalmazást kell nyernie a kongresszustól, hogy szárazföldi és tengeri csapatait, saját legjobb belátása szerint alkalmazza; ha ezt a kongresszus megadja neki, követelni fogja, hogy a spanyol csapatok Havannából azonnal visszavonassanak. Az elnök gyors intervencziót akar; az európai hatalmak intervenczióját mi nem provokáltuk. Mac Kinley mindenképp azt akarja, hogy a rend Kuba szigetén helyreálljon.

A kongresszus az ő hatáskörén nem enged semmi csorbítást és így az elnököt sem fogja abszolút hatalommal felruházni, hogy tetszése szerint intézkedjék a béke és háboru ügyében.

Az egyetlen oka annak, hogy az Unio Kubát elismerni vonakodott, abban keresendő, hogy a sziget megszállásának eshetősége nyitva maradjon.

Az amerikai konzul ép most táviratozza, hogy amennyiben Mac Kinley üzenete ma nyújtatnék át, az amerikaiak Kubán lemerészteltetnének, ezért halasztották az üzenetet hátfőre.

Madridból érkező táviratok jelentik, hogy Woodford amerikai követ azt a megbízást

kapta, hogy Madridot saját belátása szerint hagyja el, ha életét veszélyeztetve látná, még mielőtt az elnök üzenetét közzétenék. Woodford vasárnap utazik el Spanyolországból. Általában azt hiszik, hogy a kongresszus közvetlen az üzenet átvétele után akcióba fog és hogy a háboruskodás már a jövő hét végén megkezdődik.

A flottaterv, egy angol lap szerint, az, hogy rögtön megtámadják Havannát, egy repülő hajóhad pedig Portorico ellen indul. Ha a havannai erődtéseket lerombolják, egy szárazföldi hadsereg kiköt Kuba szigetén.

Mac Kinley egy nagy biztosító-társaság igazgatójának, kivel pénzügyi intézkedések fölött tanácskozott, azt mondta:

— Én nem fogom elmulasztani a kötelességemet, ha elérkezett az idő az akcióra. Ha a háboru kitör, annak nem mi leszünk az okai.

A new-yorki kereskedelmi kamara határozatot fogadott el, mely szerint az elnököt mindenben támogatja, ha a háboru elkerülhetetlen lenne és üdvözölte őt békés politikájáért.

Jelentések Spanyolországból.

A háboru kockáját mindazonáltal a spanyol kormány vetette el azzal, hogy a Madridban képviselt hatalmakat már tegnap éjjel értesítették, hogy Spanyolország csak abban az esetben erősíti meg a kubai fegyverszünetre vonatkozó jegyzéket, ha a kubai felkelők maguk kéri azt.

Ezzel megtörtént a döntés és úgy látszik, Spanyolország és az Unio között elkerülhetetlen a háboru. Így vannak egyébként meggyőződve Washingtonban is, ahol az Unio egész lakosságának érdeklődése most annak az üzenetnek a tartalma felé irányul, amelyet Mac Kinley hétfőn fog a kongresszus elé terjeszteni. Az üzenet szövegét persze ma még senki sem sejteti, Parter, az elnök magántitkára azonban úgy nyilatkozott, hogy az elnök a legerényesebben foglal állást Kuba mellett, amelynek szenvedéseit a lehető leghamarabb meg kell szüntetni.

Föltétlenül megbízható diplomáciai helyről szerzett értesülések szerint, a konfliktusnak békés megoldása ki van zárva.

Párisi táviratok szerint a spanyol királynő és a kormány között egy kis antagonizmus van a kubai felkelőkkel kötendő fegyverszünet dolgában.

A spanyol királyné ugyanis a kubaiakkal fegyverszünetre ohajtana lépni, de a kormány erőiesen ellenzi ezt a lépést. A kormány ugyanis azt követeli mindenekelőtt, hogy a kubai felkelők Blanco tábornoktól kérjék a fegyverszünetet, akkor aztán meg fogják kapni. A királyné a néphez akar fordulni egy kiáltványban. Azzal a gondolatmal is foglalkozik, hogy saját felelősségére csendelje a fegyverszünetet arra az esetre, ha Mac Kinley garanciát vállal az iránt, hogy a felkelők is hozzájárulnak a fegyverszünethez. Csakhogy a felkelők semmiféle fegyverszünetet sem akarnak elfogadni, mert ők Kuba teljes függetlenségét követelik. A királyné pedig nem igen teheti ki magát azoknak a követelményeknek, amelyekkel az általa felajánlott fegyverszünet esetleges visszautasítása járhatna.

Ugy Mac Kinley, mint a spanyol regenskirályné elhatározása nagyon is függ a tömeg szenvedélyeitől. Amerikában az ezüstkirályok az ezüst értékének emelkedését, a földművelők a gabona, cukor és dohány árának felszökkenését várják a háborutól. Azonkívül nagyon sok befolyásos amerikai óriási telkeket vett Kubán és mindezekkel a nem épen ideális motívumokkal dolgozó amerikai honfűl ellenében kell a hatalmaknak befolyásukat érvényesíteniök, ha közbenjárásuktól sikert várnak.

Ennek dacára egy madridi távirat szerint a spanyol hajóhad szaporítására indítandó nemzeti gyűjtést a regenskirályné kezdi meg, mint első aláíró.

Ferencz József király intervencziója.

Bécs, Április 8.

Londonból táviratozzák lapunknak a „N.-W. T.” útján: Azt a híresztelést, mintha Ferencz József császár és király kezdeményezésére a hatalmak közhenjárásukban azt az ajánlatot tették volna, hogy a Spanyolország és Amerika közt való viszály megszüntetésére Kuba közjogi helyzete olyképen legyen szabályozva, mint Egyiptomé Angliával és Törökországgal és hogy Kuba Spanyolországnak évi hűbéradót fizessen, egyszerűen csak amerikai részről megindított puhatolózásra lehet visszavezetni.

Berlin, április 8.

Annyi bizonyos, hogy Ferencz József már a spanyol királynővel való közeli rokonsága miatt is a béke fentartása iránt is melegen érdeklődik. Hivatalosan azonban egyelőre csak az összes hatalmak közös washingtoni lépését erősítik meg, amelyre azután Mac Kinley a diplomata-körök nézetei szerint nagyon barátságosan válaszolt. (N. Fr. Pr.)

Mac Kinley vád alá helyezése.

London, április 8.

Hogy az izgatottság milyen nagy fokra hágott Amerikában, bizonyítja a New-Yorkban megjelenő „Evening”-nek az a szenzációs híresztelése, hogy a kongresszus tagjai közt mozgalom van készülöben a végből, hogy Mac Kinley-t vád alá helyezték, mert nagyon világos jelek mutatnak arra, hogy a krízist tözsde-manőverekre használja fel. A lap egy előkelő bankár nyilatkozatát is közli a tranzakciók minéműségére vonatkozólag.

TÁVIRATOK.

A keletázsiai kérdés.

Pétóvár, április 8. A „Novosztj”. Vaj-Hai-Vainak Anglia részéről történendő megszállásáról szólva, utal Port-Arthurnak Oroszország által történt megszállására és azt mondja, hogy a jövő fogja megmutatni, mennyiben opportunus az ilyen szomszédság. A lap kifejezi azt a reményét, hogy mindkét hatalom fenn fogja tudni tartani a barátságos viszonyt és egyesült erővel fogják terjeszteni a civilizációt a Keleten. — A „Novoje Wremja” tiltakozik az ellen, hogy tegnapi cikkével meg akarta volna zavarni az angol-orosz jó viszonyt és azt mondja, hogy a béke kívánatos Oroszországra nézve. A béke érdekében ajánlotta azt, hogy az orosz viszonyokat az aghán határon ujjonnan rendezzék.

London, április 8. A „Times”-nek jelentik Pekingből a hónap 6-áról: Kína hajlandó Angliával szemben is kötelezni magát arra, amire Franciaországgal szemben kötelezte, vagyis, hogy Franciaországon kívül semmiféle más hatalomnak nem enged át egy talpalatnyi területet sem Kvang-Tung, Kvang-Szi és Tün-Nan tartományokból. — Egy másik, tegnapi kelt pekingi távirat jelenti: Alaposnak látszik az a föltevés, hogy Anglia és Franciaország közt megegyezés jön létre az iránt, hogy az 1896. január 15-iki angol-francia szerződés IV. cikkelyének határozatát, amelysemlegesnek nyilvánítja Sziám középső részét, kiterjesszék Kvang-Tung és Kvang-Szi tartományokra is. Hír szerint közvetlen azután, hogy Franciaország megszállja Kvang-Csau-Vaut, ahol szénrakodó állomást létesít, ki fogják szélesíteni a brit területet Kau-Lung mellett, Honkonggal átellenben, hogy a hatalmi viszonyok egyensúlyát ekképp helyreállítsák. Pekingben azt beszélik, hogy Japán szénrakodó állomást kért Kinától; de a japán követtség azt állítja, hogy nincs erről tudomása.

Jokohama, április 8. Matszuka a miniszterelnök egy képviselőkkel és főrendekből álló parlamenti csoport küldöttségét fogadta, amely csoport nemrég oly határozatot fogadott el, amely tiltakozik Oroszország és Németország eljárása ellen és azt követeli, hogy a japán csapatokat hagyják meg Vei-Hai-Veiben. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány politikájáról nem nyilatkozhatik. Azt hiszik, hogy Anglia Japánnal létrejött megegyezés alapján birtokába veszi Vei-Hai-Veit.

Wolf és a veteránok.

Prága, április 8. A „Prager Abendblatt” jelenté: A katonai veteránok braunau kerületi szövetsége megtagadta a Wolf képviselőnek Braunau-ban rendezendő fogadtatásán való részvételt, azzal a megokolással, hogy a veteránok nem akarnak résztvenni a politikai tüntetéseken.

A dervisek veresége.

London, április 8. A Reuter-ügynökségnek jelentik Kairóból: A dervisekkel vívott harcra a következő hivatalos távirat érkezett: Ejjeli menetelés után az angol-egyiptomi haderő egy mérföldnyire közeledett a dervisek hadállásához. Hajnalhasadáskor a dervisek sánczeit fel mérföldnyi távolságból kezdték bombázni. Három dandár rohamra indult. A dervisek eleinte keveset tüzeltek s csak akkor kezdték meg a tüzelést, mikor az angol-egyiptomi csapatok már a sáncok közelébe értek. A dervisek vesztesége jelentékeny. Ma h m u d foglyul esett. A menekülőket lovasság és tüzérség vette üldözöbe. Két angol tiszt elesett és 14 megsebesült. A legénység veszteségéről a távirat nem tesz említést.

A szibériai vasut.

Tomazk, április 8. Az új szibériai vasutnak Moszkvából április 1-én este 9 órakor elindult külön-gyorsvonata tegnap délután öt órakor ideért, ahol ünnepélyesen fogadták.

Hajókatasztrófa.

Trieszt, április 8. A „Thebe” Lloyd-gőzös az athéni öbölben összeütközött a „Nicolaus di Salaseidi” görög schoonerrel, amely elsüllyedt, a legénységet azonban megmen-tették.

Köszénmunkások mozgalma.

Glasgow, április 8. A skót köszénmunkások végrehajtóbizottsága elhatározta, hogy mindazokban a kerületekben dolgozó társaikat, ahol a feltételek kedvezőtlenek, felszólítják, hogy egy shilling bért követeljenek. (Nr. Fr. Pr.)

HIREK.

Az olvasóhoz.

A most megindult negyedével lapunkat főleg sok szavakkal ajánlani az olvasóknak. Megmondtuk már, hogy az olyan bizonyítvány, amit maga állít ki a lap maga mellet, nem sokat érhet okos olvasó előtt. Egy lapot hosszabb időn a magatartásából lehet csak alaposan megítélni, ép úgy, mint a barátot.

Annyit már eddig is behoztunk, hogy függetlenek vagyunk minden irányban, kormánytól, pártoktól és mindenkitől, még azoktól is, akik ezt a lapot alapították — mert úgy alapították, hogy az a liberáliszmuszt szolgálja olyan mértékben, amint azt a magyarság erősödése kívánja és senki mást ne szolgáljon.

Komoly törekvésünkben, a közönségnek minél élénkebb, frissebb, megbízható és tisztességes hangon irt lapot adni, nem fogunk tanakodni ezután sem, sőt a közönségnek lapunk iránt példátlanul megnyilatkozott rokonszenvét most kettőzött igyekezettel kívánjuk kiérdemelni.

Gondoskodunk, hogy lapunk mindenkit kielégítsen, nem csak a politikával foglalkozókat, hanem a gazdákat és kereskedőket is. Lapunk gazdasági részére ezental is nagy gon-

dot fordítunk, hogy olvasóink minden e téren felmerült mozzanatról rögtön értesülve legyenek.

Az „Országos Hírlap” abban is ambícióját látja, hogy a családban minden egyes tagja a családnak megszeresse. Közölni fogjuk sorban a legérdekesebb és legbecsesebb regényeket európai híróktól, Kiplingtől, Bourgettól, Claretietől, Sudermanntól, stb., míhelyt a most folyó „Két asszony” című regény bevégződik.

Eredeti regényünknek,

A Mikszáth „UJ ZRINYIÁSZ”-ának,

mely az olvasóközönség előtt oly nagy feltűnést keltett, hogy már kétszer kellett utánnyomatni az előző folytatásokat, márczius végéig lepergő részét, mely egy kötetet tenne már ki, külön-lyenymatban küldjük meg azoknak az új előfizetőknek, kik legalább egy negyedévre előfizetnek.

A rendes rovatokon kívül, melyeket olvasóink ösmernek, a hölgyek számára minden évadban közölni fog az „Országos Hírlap” divatleveleket. A gyermekek multságára pedig minden második vasárnap a mellékletet nekik való olvasmányokkal tölti meg munkatársaink nagy gárdája.

Az előfizetési és megrendelési feltételek a lap homlokán olvashatók.

— **A király lányának ezüstlakodalma.** Bécsből táviratozzák: Április 20-án lesz királyunk veje. Lipót bajor hercegnek és nejének, Gizella főhercegnőnek az ezüstlakodalma. A király április 19-én este Münchenbe utazik, ahol három napig fog tartózkodni. Onnan Drezdába utazik. A király lányának ünnepén, amelyet csak a legszűkebb családi körben tartanak meg, részt vesz még Ferenc Szalvátor főherceg és Mária Valéria főhercegnő is.

— **Nagypéntek.** A keresztény világnak gyász-ünnepét a szokásos kegyelettel ülte ma meg a főváros közönsége. A budavári Mátyás-templomban a hercegprímás helyett Bogisich Mihály címzetes püspök mondott eszoka-misést. A kerületi templomokban pedig a plébánosok miséztek. Ezt követte mindenütt a sirba-tétel szertartása. Délszaki növényekkel, nyíló virágokkal és gyászdrapériával szépen volt ékesítve a Mátyás-templom, a helyrosi plébánia-templom, a szerviták, a ferenczrendiek és az angol-kisasszonyok lipót-utcai templomának szent sirja. A sírok előtt katonák, megyei huszárok és rendőrök álltak diszörséget. Érdekes volt a helyrosi templom szuronyos fegyverekből összerakott szent sirja. Minden templomban nagy volt a tolongás. A templomjárás egész napon át tartott s délután megkezdődött a budai és a tisztviselőtelepi kalváriához való zarándoklás. — Nagy közönség hallgatta a kálvintéri református templomban Szász Károly püspök és Papp Károly prédikációját; a deákteri evangélikus templomban Horváth Sándor esperes szép beszédét.

— **Európa apósa.** IX. Keresztély dán király ma töltötte be életének nyolczvanadik évét és az ő születésnapja ugyszólván családi ünnepe egész Európának. Nincs uralkodó, aki az európai udvarokkal annyira rokonságban, sөгorságban volna, mint a nyolczvenéves dán király. Ezért is hívják őt Európa apósának és tényleg nincs európai fejedelem, aki atyafiságban ne volna a dán királlyal. Politikai tekintetben a sok rokonság közül első sorban az orosz és az angol rokonság tesz számot. Az európai politika menetére ez a két rokonság már nem egyszer jelentékeny hatást gyakorolt és ezért annak a névnek: Európa apósa, megvan a maga különös politikai jelentősége is. — A dán király nyolczvanadik születésnapját, mint Kopenhágából táviratozzák, egész csöndben ülték meg. Oszkár svéd-norvég király ma délben a „Svensksund” ágyunaszádon Kopenhágába érkezett, hogy személyesen üdvözölje az agg királyt. Este a trónörökösnel családi ebéd volt.

— **Gróf Podstaczký-Liechtenstein halála.** Bécsből írják: Gróf Podstaczký-Liechtenstein Adolf kamarás és titkos tanácsos, a Johannita-rend és a pápai Gergely-rend nagykeresztjének a tulajdonosa s a vaskorona-rend lovagja, tegnap Bécsben meghalt. 1895. február 25-én ritka jubileumot ült meg. Ekkor ünnepelte még ugyanis a máltai rendbe való belépésének hatvan éves évfordulóját. Ekkor a pápa apostoli áldását küldte neki és pompás sétabottal ajándékozta meg. Az elhalt gróf 93 éves volt.

— **Ottó bajor király.** Münchenből írják: Hosszu idő óta most először adnak az orvosi jelentések biztosabb híreket ama sajnálatraméltó ember állapotáról, aki anélkül, hogy maga tudná, tizenkét év óta Bajorország királya. Eddig, valahányszor a király egészségi állapota ügyében kérdést intéztek a kamarában, a miniszterek mindannyiszor azt a választ adták, hogy bár a most már ötvenéves királynak elméje egészen elhomályosult, vegetálva egészségi állapota állandóan jó. Az a néhány beavatott ember azonban, aki tudta, hogyan áll a király egészségi állapota, azt mondta, hogy az a miniszter, aki évenként egyszer meglátogatni szokta a királyt, egy ilyen látogatásakor meggyőződött arról, hogy a király nem is tudja, milyen nagy méltóság az, melyet betölt. Ha az ember kísélt a Münchenből néhány órányira fekvő Fürstenried-kastélyhoz, akkor a főbejáratnál katonai diszörséget látott és néhány fel és alá sétáló rendőrt. Különb magas fal veszi körül a kastély parkját, ahová ilyenformán nem lehet belátni. Még Fürstenried falucska lakói is azt mondják, hogy sohasem látták az elmeháborodott királyt. Nagyon nehéz annak megállapítása, hogy külsőleg miként nyilvánul a király elmebetegsége, csak az bizonyos, hogy épen úgy, mint a legutolsó időben királyi fivérénel, nála is hiányzik a tisztaság és nem tudja, miként kell táplálkozni. A teljesen hiányzó szellemi és a nagyon is hiányos testi mozgások következtében Ottó király jócskán meghízott. Amennyire azonban orvosi vizsgálat megállapíthatta, eddig a király szinleg egészséges volt. Azokat a híreket, melyek körülbelül félv év óta a király testi állapotának rosszabbra fordulásáról elterjedtek, hivatalosan mint alaptalanokat megczáfolták. A nagy közönséget ennél fogva meglepte München első elmeorvosának, Grashay tanárának, aki tizenegy év óta a király orvosa, az a jelentése, amely a király testi bajáról ad hírt. Amikor tizenkét év előtt a regensség vette át az ügyek vezetését, sokan azt hitték, hogy az elmebeteg király nem fog sokáig élni. De azóta évről-évre hozzászórtak az emberek ahhoz a gondolathoz, hogy Ottó király tul fogja élni a most 77 éves regens, de talán még annak legidősebb fiát is; a most 53 éves Lajos herceget. — A király állapotáról ma kiadott jelentés — mint Münchenből jelentik — így szól: Lényegesebb változás nem állott be. A hólyagvérzés nem ujult meg. A betegnek fájdalma nincs; táplálkozása és álma rendes. Néhány óra hosszat a kertben időzött a király, ami üdítőleg hatott rá. Láz ma sem jelentkezett.

— **Gyárégések.** Varsóból írják: Mochleid Károly serfőző gyárában és a szomszédos Ditmar-féle lámpagyárban a múlt éjjel tűz keletkezett. A tűz az óriási vihar következtében gyorsan elharapózott és mind a két gyárat elhamvasztotta. A kár igen nagy. A serfőződében 150, a lámpagyárban pedig 400 munkás vesztette el a kenyerét. Azt hiszik, hogy a tűz gyujtogatásból eredt.

— **A királyné tehenet.** A portlandi herceg, akinek Welbeck-Abbeyben a legnagyobb és legpompásabb gazdasága van, Erzsébet királynénak négy pompás tehenet ajándékozott. A tehenek, a minap érkeztek meg Bécsbe és állatorvosi vizsgálat után a lapzi gazdaságba szállították azokat.

— **Seltelbach, a tengerészkapitány.** Egy esztergomi asszony, akinek a neve K. M. betűkkel kezdődik, gazdasszony akart lenni előkelő életes úrnál. Nagyon jó foglalkozás lehet ez, merr sok asszony vállalkozik rá, de csak előkelő életes úrnál. Fialtal urak nem igen keresnek gazdasszonyokat, legalább az újságok kishirdetéseiben nem, ahol a fiatal, csinos, jó házból való asszonyok százával ajánlkoznak előkelő életes urakhoz. A K. M. betűs nevű esztergomi asszony nagyon szerencsés.

volt. Az első hirdetéssel kicsalta a nagy ismeretlenség homályából a keresett előkelő éltet urai. Nem utolsó dolog, mikor az első horog kívánatos teherről kerül ki a vízből K. M. asszony előkelő éltet ura: Seitelbach Ambrus, nyugalmazott angol tengerészkapitány volt. Valóságos nyugalmazott kapitány, hozzá még angol és tengerész. K. M. asszony nagyon boldog volt és megkezdte a gazdasszonykodást. Seitelbach Ambrus azonban, a nyugalmazott angol tengerészkapitány nem igen akart az asszonynak pénzt adni, hanem inkább ő szeretett volna néhány forintot K. M. asszony megtakarított pénzeszkéből elkaparítani. Igért fűt, fát, Budán 22.000 forintos házat, ha K. M. asszony három takarékpénztári könyvét neki adja. Az asszony gyanakodott s érdeklődni kezdett, hogy vélekedik a rendőrség a vitez nyugalmazott angol tengerészkapitány felől. Hamarosan felvilágosították. Seitelbach Ambrus nem annyira nyugalmazott angol tengerészkapitány, hanem végzett szolnoki szatócs, akit ezenfelül nem is Seitelbach Ambrusnak, hanem Seitelbach Ábrahámnak hívnak. Különbözik pedig a legveszedelmesebb szélhámosok közé tartozik, aki házasságban, házasságközvetítésben egyaránt kiváló talentumot árult már el. Annyira kapóra jött a dolog a rendőrségnek, hogy Seitelbach Ábrahámot rögtön le is tartóztatta.

— **A belga király látogatása.** Bozenből távirják, hogy Lipót belga király e héten Griesbe utazik leánya, Stefánia főhercegnő látogatására. Vele megy legifjabb leánya, Klementina hercegnő. A király csak egy napot tölt Griesben.

— **Robbanóanyag a gyapotcsomagban.** Egy bécsi gyapotgyárban néhány nap előtt amerikai gyapotrakomány érkezett. A rakományt az „Eskdale“ gőzös Savannahban vette fel és Brémába szállította. Amikor a gyárban az egyik csomagot felbontották, a munkások robbanó anyaggal telt szelenczét találtak, amely gyújtóval is el volt látva. A feljelentést azonnal megtették és a nyomozást megindították. A felfedezésnek nagy jelentősége van, mert a biztosító-intézetek már évek óta panaszkodnak, hogy a gyapotrakományok igen gyakran elégnak.

— **Ötven gyűlés egy napon.** Budapesten annyi gyűlést még nem tartottak egy nap alatt, mint amennyi vasárnap lesz. Mintegy ötven szakgyűlést és néhány népgyűlést tartanak a szocialisták a szarvas kedés joga napirenddel. A gyűléseket délután két órakor tartják és ezek befejezése után a pesti munkások az Arena melletti téren, a budaiak pedig a Városmajorban nagy népgyűlést fognak tartani.

— **A nazarénusok és a baptisták fuziója.** A magyarországi nazarénusok és baptisták vezetői között felmerült az az eszme, hogy egy közös egyház alkotta olvadjanak. Az összeolvadás azonban — mint debreczeni levelezőnk írja — bármilyen célszerű volna is főképp katonai szempontból, mégsem fog megtörténni. A nazarénus hit egyik sarkalatos elve tudvaleg Jézus ama mondásán alapszik, melyet Péterhez intézett, midőn így szólt hozzá:

Dugd hüvelybe a szabályt, mert, aki fegyvert használ, fegyver által vész el.

A baptisták most azon fáradoznak, hogy meggyőzzék a nazarénusokat, hogy Jézus mondása nem általánosítható, mert csak azon helyzetre vonatkozik. A nazarénusok között ám sokan vannak, akik a hitükért oly módon tönek bizonyosságot, hogy a katonaságnál megtagadták a fegyverforgatást és függetlenségükért börtönt szenvedtek. Ha most föladván elveiket, akkor a vértanúság, melyben hűfeleik előtt szeretnek sütkérezni, eloszlanék. Pedig ehhez a mártír-készorához görcsösen ragaszkodnak az-úttökopott útszéli bölcsészek. Rendkívül érdekes vita fejlődött ki a baptisták és a nazarénusok között. A baptisták kiböngészték a történelemből, hogy azok, akik először hirdették, hogy csak egyetlen tudomány és igazság van és ez a bibliában van leírva és más minden könyv elégetendő, igenis fegyverforgató hősök valának, akik ajkukon nemcsak a szent igékkel, de tüzzel-vassal küzdöttek vélt igazsáukért. Ugyanis mikor 1521-ben Németországban Storch, Stäbner és Münzer nevű egyének szövetkeztek egymással a lelki szabadság szent eszmé-

jét s az apostol emez igéit ne legyenek embereknek szolgálk, (1. Kor. VII. 23.) odaferdítették, hogy semmiféle jogot, törvényt vagy felső hatalmasságot ne ismerjenek el tüzzel-vassal pusztítottak mindenütt, mignem Németországból kiszorították, Hollandiába menekültek, hol egyik főnökük, Leyden János, messiásnak adta ki magát s azokat, kik őt nem ismerték el, saját kezével öldökölte le. Irtózatosságot követtek el; s évek teltek el, míg őket az egyesült német hadak szét tudták verni. De végképen mégsem enyésztek el. A farkasok juhoknak ruhájukba öltöztek. Egy katolikus pap, Menno Simon állott előkre. Határozottan állította, hogy az ő egyházuk tagjai egytől-egyig szentek. A szentek, talán visszabozradva ama vértengertől, melybe őseik fúlasztották az országot, fegyvert nem fogtak, kivonták magukat minden állami hivatal alól s esküt nem tettek s a hozzájuk áttérőt újra bementették. Leginkább Észak-Amerikában ütöttek szót, ahol a szabadságharc alkalmával a közvélemény őket hazáruolóknak bélyegezte. A nazarénusok közül azok, akik a fegyverforgatás megtagadása miatt már több évig ülték, óra intik hűveiket, hogy a világi beszédeknek lépre menjenek, mindazonáltal akad sok nazarénus, aki gondolkozik a hallottak fölött s látszik, hogy szívesen hajlik a jó szóra. Tudósítónknak az a nézete, hogy azok a papok, akik a néppárt érdekeinek áldozzák az idejüket, helyesebben cselekednének, ha a nazarénusokat és baptistákat visszavézetnék az akolba. Husvét ünnepeén elgondolkoztatnának ezeken a dolgokon a tisztelt politikus papok.

— **Földcsuszamlás.** Klappaiban (Libochowitz közelében) ma reggel földcsuszamlás történt. Körülbelül 30 ház részint beomlott, részint megrongálódott. Az iskola és a plébánia nagy veszélyben van. A katasztrófának egyelőre nem lehet utját állani. A helytartó Leitmeritzből hatósági közegeket küldött segítségül Klappaiba.

— **Halálozás.** A gyorsiró-világnak gyásza van. Az „Országos női gyorsirókör“ elnöke, Horváth Vinczéné, a népszínház ismert tagjának neje, rövid, kínos szenvedés után ma elhunyt. A megboldogult első elnöke volt az ezelőtt hét évvel Markovits Iván kezdeményezésére alakult női gyorsirókörnek. Temetése husvét vasárnapján délután 4 órakor lesz az újpesti (Kossuth-utcai) halottasházban. A temetésen egy női gyorsirókör, mint az „Országos magyar gyorsiró-egyesület“ testületileg vesznek részt. Mindkét egyesület nevében koszorút helyeznek a ravatalra és az „Országos magyar gyorsiró-egyesület“ elnöke a sírnál bucsuztatót mond.

— **Egy híres rabbi halála.** Kabolon — mint levelezőnk táviratozza — meghalt Alt Lázár híres talmudista rabbi, akinek nevét az ország határain túl is messze ismerték. Az orthodox zsidók messze vidékről vándoroltak el Alt rabbihoz, hogy bölcs tanításait meghallgassák.

— **A pápa nejeinek gyilkosa.** Néhány héttel ezelőtt történt, hogy a petrozsényi pápa nejét meggyilkolták. A gyilkos, akinek Gercu a neve, Szerbiába szökött és Semendrián elfogták. Levelezőnk most azt táviratozza, hogy amikor a gyilkost a magyar határpartra tolonczolták, Báziasra való átkelés előtt megszökött. A csendőrök a közeli erdőben heves ellentállás után elfogták és lánczra verve Fehértemplomba vitték, ahol töredelmesen bevallotta a bűnét.

— **A: apát ur barátja.** Lapunk legutóbbi számában már irtunk a „czobolyprémes hölgy“-ről, aki bekalandozta az alföldi városokat és sok csalást követett el. A „kisasszony“ Czirbusz Mária-nak mondotta magát, de kislát, hogy Fischer Jozefinnek hívják. Mikor a podgyászait átkutatták, az idres-bodros szoknyák között érdekes és pikáns levelekre akadtak. Ezek a levelek a gonosz újságírók kezébe kerültek s most egyik szegedi lap a „Szegedi Híradó“ azt a hiteltelen és istentelen dolgot írja, hogy a pikáns szerelmi regéey hőse, nem más, mint Molnár János apát az ismert néppárti képviselő, ki több ízben „gyónni“ rendelte fel magát a „zsidó“ leányt, sőt tíz forintot is küldött neki néha-néha, hogyha feljön „absolutióra.“ Tudtunkkal a kegyes életű Molnár apát anti-

semita és nem annyira az actió, mint a reactio hiva s így lehetetlennek tartjuk, hogy ő megfélelvezze elveiről, Hebron rózsájára vetette volna tekintetét; vagyha leveleket is írogatott Czirbusz alias Fischer Jozefinnek, azt nem bűnös szándékból cselekedte, hanem valószínűleg meg akarta téríteni a „czobolyprémes hölgyet.“ Tulajdonképen nem is az érdekes ebben a dologban, hogy Molnár apát egy pikáns erkölcsű hölgyvel levelezett, mert hiszen a legjámborabb papi szív is tüzet foghat, ha női szemek csíholnak rá, hanem az az érdekes, hogy Czirbusz-Fischer Jozefin ma már olyan dolgokkal van kompromittálva, amelyekről semmi esetre sem lehetett tudomása a néppárt kitűnő fejének. De a levelezésekből az tűnik ki, hogy nem egyedül Molnár apát gyóntatta a „czobolyprémes hölgyet“, hanem más urak is tartottak vele „lelki gyakorlatok“-at. A szegedi „Csillag börtön“ egy kis árnyas czellájában elmélkedik most a kalandornő az elmúlt boldog napokról; álmaiban megjelenik előtte selyem reverendában az ő gyóntatója; pajkos manók repkednek felette, körülötte, de ha felébred, akkor látja, hogy nincs absolutio. A rendőrség, a pogány rendőrség gyóntatja, vallatja a megtévelyedett leányt és néhány nap múlva Budapestre szállítják, mert itt is vannak még elintézetlen ügyei.

— **Rablók garázdálkodása.** Belgrádi tudósítónk táviratozza: Nagy csapat rabló ma Karsa mljené betört Szerbiába. A csendőrség kivonult a rablók kézrekerítésére és ekkor egy csendőrtisztet agyonlöttek a rablók. A támadásról és az összeütközésről bővebb részletek még hiányoznak.

— **Carr Jakab jelentése.** A napokban hírt adtunk arról a jelentésről, melyet Carr Jakab, egy Klondykből visszatérő amerikai ember kürtölt világgá. Azt mondotta ez a derék ember, hogy Andree Klondykből van és hogy még levelet is adott neki. A hír bejárta az egész világ sajtóját, de sok hiteltelre sehoh sem talált. Kétkedéssel fogadták mindenütt, de azért megírták, tovább adták, hiszen az embereket érdekl minden legcsekélyebb hír is, amely a vakmerő északsarki utazóról érkezik. Ma már bizonyos, hogy ez a kételkedés nem volt ok nélkül való. Bizonyítja a következő stockholm-i távirat:

A san-franciscoi svéd-norvég konzul azt táviratozta ma a külügyminiszteriumnak, hogy Carr Jakabnak Andréeről szóló jelentése minden alapot nélkülöz.

Az embereknek egy nagy reménye ismét szétfoszott és ezzel együtt megerősödött az a hit, hogy Andree elpusztult. Az egész dologból csak az tűnik ki, hogy Carr Jakabnak élénk a fantáziája.

— **Rablógyilkosság.** Borzalmas rablógyilkosság történt — mint Versczről táviratozzák — nagy péntekre virradóra Verseczen. Tonar József 65 éves szatócsot, kinek a vasuti állomáshoz közel van a lakása, ma reggel átmetszett nyakkal találták ágyában. A gyilkos az öreget előbb megköztözte s úgy ölte meg, azután pedig a lakást kirabolta. Nagy a gyanu egy szerb vándorlegényre, ki több nap óta az öregnél lakott s most eltűnt.

— **A miniszter ur szerelme.** A bukaresti politikai körök és az előkelő társaságok néhány nap óta kényes és pikáns ügy foglalkoztatja. A liberális disszidensek vezetőjének, Flevának a lapja ugyanis néhány nap óta feltűnő betűkkel egy válopör iratainak másolatát közli, egy válopörét, melynek Bratianu J. C., a mostani román közmunka-miniszter a hőse, a hősnője pedig Bratianu-né, néhai Cuz a hercegy özvegye, született Moruzzi hercegykisasszony. Az érdekes válopör előzményei, mint az iratokban olvasható, a következők: Bratianu Jonel, aki még fiatal ember s akit rendkívüli gyors előléptetés után atyja, Bratianu Joan nemzeti liberális miniszterelnök érdemeire való tekintetből vitt be Sturdza a kabinetbe, még mint a közmunkák ügyosztályának felelős vezetője, gyakran ellátogatott a suczevai kerületben levő rugionasai birtokra, amelynek Cuz hercegy bájos, fiatal özvegye, született Moruzzi hercegykisasszony volt az urnője. A fiatal özvegy nagyon szívesen látta Bratianut, akiből időközben mi-

niszter lett. Kérésrel ezután az özvegy egy édes titkot sugott a fiatal ember fülébe, amit azonban ez, mint a következmények mutatják, nem talált ilyen édesnek. Segíteni azonban nem lehetett a dologon a hogy a botrány ne legyen olyan nagy, Bratianu megígérte, hogy nőül veszi a hercegnőt, de csak az alatt a föltétel alatt, hogy az esküvő, illetőleg a gyermek törvényesítése után, azonnal elválnak. Erre is csak azért szánta rá magát, mert az özvegynek igen befolyásos rokonsága volt. A házasságot polgárilag kötötték meg és Bratianu az esküvő után faképnél hagyta a feleségét, aki azonnal beadta a válókeresetet. Annak az okát, hogy miért nem akart Bratianu együtt maradni a feleségével, nem tudja senki. Annyi azonban bizonyos, hogy az ellenzéki sajtó egy pillanatig sem késett a miniszter regényét nyilvánosságra hozni a valószínűleg ezzel a leleplezéssel függ össze az a Bukarestből érkező hír is, hogy Bratianu Jonel köz-munkaminiszter egy díszes tiszteletbeli állás betöltésére van hivatva. Őt fogják ugyanis kinevezni Románia kormánybiztosául a párisi világiállásra.

— A „hét torony“ pusztulása. Konstantinápolyi levelezőnk írja: Konstantinápoly egyik nevezetessége a Bosporus mellett levő „hét torony“ nevű várak. Sajtóságos, komor, szürke falával még akkor is magára vonná a figyelmet, ha a legborzasztóbb börtöntörténetek nem is volnának nevéhez fűződve. Azelőtt az állam börtöne volt az, utabban a politikai bűnösöket gyűjtötték ide az egész ozmán birodalomból. Lelkes ifjak, kik az állam újjászervezésén fáradoztak, számtalanán jutottak ide s vagy egyáltalán nem, vagy csak mint törődött aggok kerültek ki a „hét torony“ falai közül. Itt voltak bezárva régen az amaz országok küldöttei is, melyekkel a félhold hadilábon állott. Mint más fogházakban, a fal itt is tele van különböző felirásokkal, melyeket a különféle nemzetiségű foglyok unalmukban írtak, vagy legtöbbször karcoltak a falba. Ezek közt szép számmal van magyar felírás is. Legutóbb a szultán elrendelte, hogy ezt a hírhedt épületet bontsák le s helyette új, a modern kor kívánalmainak megfelelő fogházat építsenek.

— Tartalékos hadnagy a hadbíróság előtt. P a u l Ágoston főgimnáziumi tanárt, aki tartalékos hadnagy a kolozsvári 21. honvédegyalozredben, a múlt év őszén fegyvergyakorlatra hívta be katonai hatósága. P a u l kézhez vette a behívót, de ismételt fölhívásra sem vonult be és távolmaradását sem tartotta szükségesnek indokolni. Erre szökés miatt, mert a szolgálati kötelezettség alól akart mindenkorra kibujni, megindították ellene az idézési eljárást. Ez idézést Palkovics József tábornok, a kolozsvári 14. honvédkerület parancsnoka, ma teszi közzé a hivatalos lapban, oly hozzáadással, hogy ha 90 nap alatt nem jelentkezik a törvényszerintű eljárás ellene, mint engedetlen ellen fogyanatosították s a tárgyalást megtartják távollétében is, és ítéletet is hoznak.

— A milliomos leányának regénye. A new-yorki Waldorf Astoria vendéglő vendégei között egy sápadtarcú, komoly leány forgolódik, emmi és innivalók kiszolgálásával foglalatokodván. A vendégek figyelt sem vetnek rá. Azt gondolják, hogy közönséges pinczérnő és közönyösen veszik el tőle a söröket meg az ennivalókat. Ha tudnák, hogy az a lilomtermetű sápadt arcú leány néhány év előtt még akár az egész házat megvehette volna!... Pinkie Tillmann a leány neve és Tillmannak, Louisville akkori leggazdagabb bankárjának a leánya. Tillmann öt év előtt még nemcsak Louisvillének, de az egész Egyesült-Államok pénzpiacának egyik leghatalmasabb tagja volt és vagyónak kiapadhatatlannak tartották. Négy év előtt aztán — az egész pénzvilág bámulatára — egyszerre tönkre ment a sokszoros milliomos Tillmann és nemsokára meg is halt. Leánya, aki ekkor egészen árvaságra jutott, az első jédségből fölöcsudva, New-Yorkba jött, ahol előbb szobalány, majd ruhatárosnő s végül gazdaszony lett a Waldorf Astoriában. Most már szép állása van a szállóban, mert csak nagy forgalom esetén kell neki a kiszolgálásnál segédkeznie. Új pályáján nagyon sok keserűséget

kellett elszennvednie, sok kegyetlen, durva megjegyzést kellett hallgatnia, de ő mindent panasz nélkül, vértanúhoz illő türelemmel fogadott; sohasem panaszkodott senkinek, hogy mennyire máskép megy a sora, mióta a milliomos tündérpalotából a csapásokba csöppent...

— A pipa ellen. Angolországban és Franciaországban elég gyakran láthatók előkelő emberek, akik azokon a helyeken, amelyeken a dohányzás megtiltva nincsen, nem szívtart szívnak, sem cigarettát, hanem rövidszáru pipára gyujtanak és abból eregetik vigan a füstkarikákat. Eddig senkinek sem jutott az eszébe, hogy ez a pipázás az illem ellen való dolog volna. Nem nagyon hosszú idő óta nálunk is divatba jött a pipázás és a váczi utcában akárhányszor lehet pipázó urakat látni. Nálunk sem szólt még fel senki a pipázás ellen. A pipázást tehát sehohsem tartják illetlen dolognak, csak Bécsben. Itt ugyanis megtörtént a következő dolog. Egy magasabb rangú miniszteri hivatalnok, akinek gymorbaja miatt az orvos megtiltotta a szivarozást és cigarettázást, egy idő óta rendes kávéházában cainos kis pipára gyujtott. Egyszer csak az egyik pinczér ünnepélyesen hozzálép és a kávéháztulajdonos nevében kijelenti, hogy a kávéházban tilos a pipázás. A vendég abbahagyta a pipázást, eltávozott a kávéházból és nem is tért oda vissza. Most arról beszélnek Bécsben, hogy a pipa hívei egyesületet fognak alakítani, hogy így egyesült erővel a pipának megszerezzék a polgárjogot.

— A bujdosó huszár. Szép ruhá a huszáruhá, szép élet a huszárellet, még sem tetszett Lakatos Lászlónak. Vágyott haza a falujába, barna kis lány ablaka alá. Egyszer aztán merészet és nagyot gondolt. Abrakolás után felkötötte a kardját és bucsut mondott a gyulai honvéd-huszárkaszárnyának. A zabosládán ott hagyott egy szakalábbötös levelet, melyben megírta a vitéz őrmesterének, hogy „keservetes a katonasor, gyöngölék nem bírja el.“ Mäskülönböben áldást és szerencsét kíván az egész második huszárezrednek. Hiába keresték, hasztalan kutatták a szomorú fiút, se a kutban, se a padláson nem találták; sőt még a trombitászóra sem állt be a sorba. Erre aztán megírták a hosszú levelet, hogy Lakatos László közhuszár megszökött s országszerte kurrentálja a parancsnokság. De még póslára sem adták a szigorú írást, midőn távirat érkezett a tenkei csendőröktől, hogy a bujdosó huszárt elfogták. Ott kőborgott szegény szerelmes szívű Lakatos László a tenkei szántóföldeken, fehér prémes atillában, kardosan, sapkásan. Nem sokat rezonézott, egyszeribe megadta magát a zsandároknak. A bujdosó vitézt bekísérték a gyulai második huszárezred parancsnokságához, ahol vasat tettek kezére lábára.

— Az önálló vámterület mellett. Az iparosok és kereskedők husvét hétfőjére tervezett országos gyűlést április 12-én, kedden délelőtt 9 órakor tartják meg a Nemzeti szálloda dísztermében. A gyűlés főtárgya az önálló vámterület mellett való állás foglalás lesz.

— Az állandó ünnepi szónok. A rendőrség ma délután letartóztatta Steiner Jenő csizmadiait, a szocziáldemokrata párt állandó ünnepi szónokát. Ugy látszik el is toloncolják Budapestről.

— Idegenek Fiumében. A magyar tengeri kikötőből érdekes hírt táviratoznak nekünk. Eszerint a pompás idő és a husvétüi ünnepek annyi idegent csaltak le Fiuméba, hogy a szállók és a magánlakások is zsufolva vannak. Szobát már sehol sem lehet kapni és ezért sok idegen kávéházban tölti az éjjelt. Amint ebből kitűnik, Fiumében nem minden csöndes.

— Munkásstrike. Sopronból táviratozzák, hogy a Weitzer-féle vaggongyár munkásai ma délelőtt beszüntették a munkát, mert nem adtak nekik annyi előleget, amennyit kértek. — A Beschorner-féle külső váczi-uti bronzöntő gyár munkásai strikeolnak. Negyven százalékos fizetésjavítást követelnek.

— Revolver-operette. P a p Anna cseléd ma délelőtt az István-úti 7. számú ház kapujában rálesett a szeretőjére, Élő Antal asztaloslegényre, s revolverrel agyonlőni akarta. Nagy oka volt erre, mivel Élő Antal némely tekintetben hűtelennek mu-

takozott irányában. A revolver elsült, de Élő Antal nem költözött el az élők sorából, hanem rendkívül gyors léptekkel vidáman odébb állott. P a p Anna maga ellen fordította a fegyvert s újból elsütötte. Hogy jobban célzott-e mint előbb, nem konstatalhatták, mert egy rendőr vetődött oda és P a p Anna a rettenetesen elkeseredett lány úgy megszeppent az uniformistól, hogy eltűnt, mintha ott se lett volna. Azóta nem találják sehol.

— Egy váltó óvás következménye. Reisz Antal 72 éves aggastyán, nyugalmazott tanító, ma délután a nagymező-utcai 24-dik számú házban, ahol lakása is volt, leugrott a negyedik emeletről s meghalt. Együtt lakott két fiával és leányával s nagy nyomorban éltek. Ma délben mikor hazért, egy váltóóvást kébesítettek neki. Átvette és fél óra mulva ott feküdt az udvar közepén, össze törve, holtan.

— Verekedés. R a d ó Gábor asztalosmestert az éjjel a külső kerepesi-uton Mikló János, Sinkovics Ferenc és Kurter Pál csavargók megtámadták és megverték. Radó azt mondja, hogy ki akarták fosztani, de a letartóztatott emberek ezt határozottan tagadják.

— Legjobb minőségű és színtartó harisnyák Heyek Adolfinál IV., Szervita-tér 9. „A vadász-nőbűz“.

— Legjobb egyenruhák, legszebb díszöltönyök legolesőbb liberálak Tiller Mór és Tárca cs. és kir. udv. szállítóknál, Budapest, Károly-laktanya.

— Husvétüi fecskendők és tojások Kertész Tódornál.

Naplórend.

Naptár: Szombat, április 9. — Római katolikus: Nagyszombat. — Protestáns: Dömbötör. — Görög-ország (március 28.) Hilarion. — Zsidó: Nisan 17. Passah 3. nap. — Nap két: 5 óra 8 perczkor. — Nyugszik: 6 óra 23 perczkor. — Hold két 10 óra 22 perczkor este. — Nyugszik 5 óra 52 perczkor reggel.

A horvát miniszter fogad d. s. 8—10 óráig. Feltámadási körmenetek az összes kerületi templomokban.

Az iparművészeti múzeum tavaszi kiállításának vernisage-a délelőtt 10 órakor.

A sorozásban szünet.

Nemzeti múzeum: Képtár, nyitva délelőtt 9—1 óráig. Többi tárai 50 krajczár belépő díj mellett tekinthetők meg.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Technologiai iparmúzeum zárva.

Az új országház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépődíj mellett.

Deák-mauzóleum a kerepesi-úti temetőben, nyitva este 5 óráig.

Rovargyűjtemény a nemzeti múzeumban, nyitva 9—1-ig.

Természettörténelmi gyűjtemények múzeuma nyitva 10—12-ig. (Múzeum-körut 4.)

Egyetemi könyvtár nyitva 8—12 óráig.

Akadémiái könyvtár zárva.

Muzeumi könyvtár zárva.

Egy szemtanu a „Maine“ katasztrófájáról.

A Martiniqueben megjelenő „Antilles“ nevű ujság márczius 10-iki számában ezikket közöl, mely a „Maine“ katasztrófájára vonatkozó spanyol és amerikai véleményeltérésre szerfelett érdekes. A cikk a következő:

Egy tiszt elbeszélése.

Key West (Florida) 1898. február 17.

Sohn S. Blandin főhadnagy Baltimoreból, aki a „Maine“ katasztrófáját átélte s aki jelenleg a „Key West“ vendéglőben tartózkodik, ma este az „Associated Press“ tudósítójának elbeszélte a katasztrófa eseményét.

E főhadnagy a „Treuton“ hadihajón tartózkodott 1899. évi márczius havában, midőn a samoai óriási vihar meglepte az amerikai és a német hadihajókat, mely alkalommal 244 ember elpusztult.

A „Maine“ katasztrófájára nézve ime a következőket mondja:

En inspekziós voltam; miután a hajószemélyzet a hidról visszavonult, megvizsgáltam a bejáratokat. Ugy tetszett, hogy minden rendben van. A hajó hátulsó része felé, a torony mögé mentem, ahová csak esti 8 óra után szabad menni; lettem a habordo-ra (a hajó hátuljának baloldala) és néhány pillanatig ott időztem. Azután nem tudom

hogy miért, felkeltem s a jobb oldalra mentem, ahol szintén leültem. Olyan csendes voltam, hogy az egyik főhadnagy hozzám jött s megkérdezett, hogy alszom-e?

— Nem — feleltem — inspekcziós vagyok.

Alig ejtettem ki e szavakat, tompa zugást hallottam, mely úgy tetszett, mintha a föld alól jött volna. Soha sem fogom e zugást és a rákövetkező eseményeket elfelejteni.

Úgy tűnt fel előttem, mintha e rémes zugás a habordo előrészéből jött volna. Egy percczel később esőmódjára hullott mindenféle törmelék, vas- és fadarabok, ezement stb. stb. Egy tömeg cementtől fejbe találva, lebuktam, anélkül azonban, hogy sérülést szenvedtem volna.

Rögtön felkeltem. H o o d főhadnagy a hajó hátsó része felé tartott, mire én azt hittem, hogy a fedélzetről ki akar ugorni; ő azonban azt mondta, hogy a mentőcsónakokat akarta a tengerre eresztetni. Midőn a hajó farához értem, nem telt belé egy perc s a víz már a hidig ért.

Hátul S i g s b e e kapitányt találtam, aki néma csöndességben volt. Rögtön rá pedig Senkins és Merrit kivételével az összes tisztek hozzánk jöttek.

A hajó elsüllyedt, csupán a hátsó rész maradt még a vizen. A kapitány a feljött tengerészektől megkérdezte, hogy a mentőcsónakokat leeresztették, hogy mentésük meg azokat, akik már a megfúlás veszélyében voltak.

Ugyanakkor W a i n w r i g h t főhadnagyot előre küldte, hogy meggyőződést szerezzen magának a szerencsétlenség nagyságáról és hogy utána nézzen a tűz kioltása után, mely mindjárt a robbanás után keletkezett s mely mindaddig égett, míg egyáltalában elérhető tárgy a vizen volt.

Wainwright főhadnagy visszatérve elmondta a szörnyű katasztrófa műbenlétét, mire a kapitány a „Maine” fedélzetén az utolsó parancsot adta ki.

— Mindenki távozzék a hajóról!

Én nem alkottam magamnak fogalmat a katasztrófa okáról. Csak a buvárok vizsgálata mondhatna valamit a vizsgáló bizottságnak. Én is, mint mások, hallottam, hogy a havannai öböl tele van torpedókkal, de a tisztek, akik az örködéssel meg voltak bízva, ezeknek még nyomát sem találták.

Nem hiszem, hogy a „Maine” szerencsétlenségeért a spanyolokat valamiféle felelősség terhelné.

Sztambulov gyilkosa.

Szofia, 1898. április 6.

Mikor 1895-ben Sztambulovot meggyilkolták, az egész világ meg volt győződve arról, hogy a gyilkosságban főbűnösök a Sztoljov-kabinet tagjai. Tudták azt is, hogy az egyik gyilkos neve Halju s az a körülmény, hogy a bolgár kormány Halju elfogatására intézkedéseket nem tett, csak megerősítette azt a véleményt, mely a gyilkosság vádjával a kormányt, sőt magát a fejedelmet is terhelté.

Három év múlt el azóta s a harmadik év végén egyszer csak eszébe jut a román belügyminiszternek, hogy a kerületi hatóságokat rendeleti uton hívja föl Halju elfogatására, ki Romániában tartózkodott. A rendeletnek föltűnő rövid idő alatt meg is lett az eredménye. Kapelanu csendőr-főhadnagy, Georgi Vaszile őrmesterrel a gyilkos nyomait Bécsből Brailába, innen Galaczbába, Galaczból Tekucsba, majd Liestbe követték, ahol végre sikerült őt letartóztatni.

Halju albán nemzetiségű, középtermetű, 35—38 éves férfi. A szemei nagyok, hajusza kicsi, haja koromfekete. Kezén és vállán behégedt sebek vannak. Több nyelvet kitünően beszél.

A bolgár értesülések szerint a gyilkos, akiről még nem tudják, Haljunak vagy Taljunak hívják-e, nem albán, hanem maczedóniai s ugyanaz, aki Belcsevet, a volt bolgár pénzügyminisztert és Vlkovic konstantinápolyi bolgár diplomáciai ügyvivőt is meggyilkolta.

Az „Adeverul” román újság egy munkatársa Diszeszka román egyetemi tanárral beszélt Halju leendő sorsáról. A tanár szerint a román és bolgár kormány között már folynak

a diplomáciai tárgyalások a gyilkos kiadatása végett, de a kérdést nem lesz könnyű megoldani. Nehéz ugyanis megállapítani, mondja a tanár, vajjon Sztambulov meggyilkolása politikai bűntény-e. Ha azonban bebizonyítják azt, hogy Halju más gyilkosságot is követett el Bulgáriában, akkor kiadatásához szó sem férhet.

A román tanár e nyilatkozatára Szofiából azt a táviratot kapjuk, hogy az elfogott több gyilkosságot követett már el Bulgáriában és Maczedóniában, de azért Sztambulov meggyilkolása előtt mégis szabadon járt-kelt Szofiában, sőt Sztoljov kormánya még pártfogásban is részesítette, mert szüksége volt rá a tervezett gyilkossághoz, mely után azonnal eltűnt Bulgáriából. A kiadatás kérdését bonyolulttá teszi még az a körülmény is, hogy Haljunak török utlevele van s ezért mindenekelőtt azt kell megállapítani a román kormánynak, vajjon török vagy bolgár alattvaló-e s hogy a bolgár kormány követelheti-e kiadatását.

Rigóné asszony.

Chimay hercegné sok más dolog mellett nevezetes arról, hogy forgalomba hozta a Rigó nevet. Néhány évvel ezelőtt az emberek a Rigó-nemzetségen kívül legfőleg a rigófittyót ismerték és ime Chimay hercegné kitagyította a forgalomkört, beiktatta a létező és nem létező dolgok tenger-sokaságába a Rigó-kalapot, Rigó-nyakkendőt, Rigó-csizmát, Rigó Jancsit és Rigó Jancsinét is. Szóval a Rigó-név a századvég legérdekesebb nevei közé kapaszzkodott.

A bécsi kórház elmebeteg osztályán egy harminczöt éves asszonyt ápolnak. Más elmebeteg asszonyokat is ápolnak ott, de azokkal nem igen törődnek. Ezt az asszonyt azonban Rigónéknak hívják. Így már érdekes, nagyon érdekes. Rigó Jancsi után epekedik, mert ő a csábító cigány hűs felesége. Legalább azt mondogatja, mikor a lelkére szállott sűrű homály egy-egy pillanatra oszladozni kezd. A „Metropole” vendégfogadóba vitték be a szerencsétlent, amelynek vendégkönyvébe néhány nappal ezelőtt, mikor Bécsbe érkezett, így írta be a nevét: Maria Baronin de Jamándi. Azt hitték, hogy valami orosz bárónő, mert tébolyodottságában Oroszországot is emlegette s az első kihallgatás alkalmával, midőn bevitték a kórházba, azt mondotta a rendőrtisztnak, hogy Jamándi orosz államtitvisztrőlnek a felesége.

Úgy látszott, mintha viláágos pillanatai volna, félig-meddig elhitték, amit mondott.

De alig telt el néhány óra, újra sikítani kezdett, a falhoz csapkodott mindent, mint a vendégfogadóban s kétségbeesve kiabálta:

— Rigó Jancsi felesége vagyok, vigyenek az uramhoz!

Nézték a holmija között talált irásokat. Találtak egy Rigóné Jamándi Mária névre kiállított utlevelet, egy esketési bizonyítványt, amely szerint a szép asszony 1887. augusztus havában a felesége lett Rigó Jánosnak, akivel a budai Szent-György-kápolnában eskettk össze.

Már most egész bizonyossá vették, hogy a szép elmebeteg senki más, mint Rigó Jancsiné urnő, a tengeren innen és tengeren túl egyaránt híres cigányprimás hűtlenül elhagyott életpárja.

Az asszony azonban minden pillanatban más-képen beszélt. Sehoggy sem tudták megállapítani, mi a valóság, mi a rögeszme, csak sejtették, hogy nem Rigó Jancsi felesége, Ma aztán úgy, ahogy kiderült a dolog. Legalább erről ad hírt egy Bécsből kapott távirati tudósításunk, amely a következőleg szól:

Jamándiné tényleg felesége egy Rigónak. 1887-ben lépett házasságra a budapesti György-templomban egy Rigó József nevű karmesterrel. Ennek a Rigónak azonban semmi köze a Chimay hercegné Rigó Jancsihoz. Ez a Rigó József a felesége pénzével egy zenekart toberzött össze, elverte a felesége pénzét és a zenekarral Oroszországba ment. Ez a körülmény lehetett oka a szegény asszony megtévelyedésének. Rigó József névrokona hercegné szeretőjével jelenleg Kairóban éli világát.

Április tizenegyediké.

A hivatalos lap mai száma közli az 1848-ik évi törvények megalkotása emlékének ünnepléséről szóló 1898. évi V. törvényzikket, melyet a király 1898. április negyedikén szentesített.

Ebből az alkalmából S c h l a u c h Lőrincz nagyváradi bíboros püspök körlevelet intézett egyházmegyéje papságához.

A körlevél így hangzik:

Schlauch körlevele.

Édes magyar hazánknak nagy ünnepe van. A nagy idők félszázados jubileuma. Az országgyűlés mindkét háza letárgyalta s elfogadta mar az 1848-ik évi törvények megalkotása emlékének ünnepléséről szóló törvényjavaslatot.

Folyó hónap április 11-én az országgyűlés együttes ünnepélyes ülésében a legfelsőbb szentesítés után mint törvény fog ez bejelentetni, mely szerint a törvényhozás április havának 11-ik napját, mint azt a napot, amelyen V. Ferdinánd király az 1848-ik évi korszakot alkotó törvényeket szentesítette, nemzeti ünneppé nyilvánítja.

Katholikus egyházunk, amely Krisztus Jézustól, Krisztus Jézusnak hazája s nemzete felett hullatott szent könyveiből tanulta s tanulja a hazaszeretetet, amely ott állt a magyar nemzeti királyság bölcséjénél, s ettől kezdve letűnt első évezred minden örömeiben s bánatában hiven osztozott a magyar nemzettel, a magyar nemzet dicsőségében s viszontagságban gazdag egész multjával összeforrt élete — nem maradhat közönyös a magyar nemzet ünnepe.

Őszintén vesszük ki részünket nemzeti ünnepünkben, habár tudjuk, hogy az 1848-iki korszakalkotó törvények sem mentek az emberi alkotások jellegetől, mint emberi műveknek vannak fogyatkozásai, melyek ősi katolikus egyházunkat is érintik. De azért mégis van okunk, bőséges nagy okunk őszinte szívből tartani a nemzeti ünnepet és szent-egyházunkban is hálát adunk a jó Istennek, akitől minden adomány és tökéletes ajándék származik, azon hő könyörgéssel egyesítvén háláadásunkat, hogy ami hiány, fogyatkozás van még a korszakot alkotó törvényekben, az ő kegyelmével az ő dicsőségére, a lelkek üdvére s édes magyar hazánk, felséges királyunk s magas háza dicsőségére s boldogítására megszünjék, pótolassék, a nagy mű-tökéletesbüljön.

Április 11-dikén történt az ünnepelet 1848-iki törvények királyi szentesítése, ezért választotta, tette e napot a nagy idők nevezetes napjai közül a magyar törvényhozás a nemzeti ünnep napjává.

Bennünket ugyan első és főszóban a törvény indit az emlékünnepeket e napon tartására; de annyi bizonyos, hogy habár a nagy időknek — melyekben Magyarországnak történeti egysége, nemzeti jellege és államjogi önállósága megfelelő intézményekkel biztosítva lett — egyéb nevezetes napjai is voltak: az említett szentesítési nap hiváló jelentősége sem tagadható. E napon történt, hogy a pozsonyi országgyűlést befejező ülésen, az ottami primási palotában V. Ferdinánd király, a királyné, a prezumtív trónörökösök: Ferencz Károly s Ferencz József — jelenleg dicsőségesen uralkodó felséges királyunk — főherczegek jelenlétében, kik a karzaton voltak, a szentesített törvényeket, az udvari kancellár helyett ily fontos hivatásban először működő első magyar királyi miniszterelnök, gróf Batthyány Lajos szereplése mellett ünnepélyesen átadta a főherczeg nádornak e nevezetes magyar trónbeszéddel:

„Hiv magyar nemzetemnek szivemből óhajtom boldogságát, mert abban találok fel a magamét is. Amit tehát ennek elérésére tőlem kívánt, nemcsak teljesítettem, hanem királyi szavammal erősítve, ezennel által is adom neked, kedves öcsém s általa az egész nemzetnek, úgy, mint akinek hűségében leli szivem legfőbb vigasztalását s a boldogságát.”

Magyarok vagyunk, lemerjünk a magyar jellemet, szívet-lelkét; csak még István főherczeg nádornak, a feldühödten József nádor fiának szép beszédét hűzöm s tisztán állandó lelkiünk előtt, minő lelkesült örömmel vált 1848. április 11-ike:

Nagyobb örömmel nem tölthette volna el a felségéd hív magyarjait, mint hogy ezen örökre emlékeztető országgyűlés berekesztésére körünkben személyesen megjelenni méltóztatott. Egy boldogult-haladatos nép környezeti itt felségéd királyi székét a nemzet szíve soha forróbb szeretettel, több hőséggel nem dobogott fejedelme iránt, mint dobog most felségédért, ki a jelen törvények szentesítése által honunk ujjalkotója lett. Szegény a nyelv, hogy ezért felségédnek illő köszönetet mondasson: hálaikat tetteink fogják bizonyíthatni. Mert valamint új, életerős alapra fektetett ezen törvények által a magyar alkotmány: úgy biztosabb alapot nyert általuk azon szent frigy is, mely a hazát felségédhez a királyi házhoz édes kapcsolással köti. Legyen Isten áldása felségédre, köszoruzza hír és szerencse felségéd fejét, ezt óhajtjuk szívünk mélyéből a magunkat és édes hazánkat felségéd királyi kegyelmébe hódolattal ajánljuk.

Ezek után elrendelem, hogy a nemzeti ünnep, folyó hónap 11-én, a husvét második napi ünnepélyes nagymise előtt ünnepélyes Te Deum tartásuk minden önálló lelkeszkedéssel híro templomban hálaadó istentiszteletül. És erről a hívek husvét első napján a szent beszéd kapcsán értesítendő. Továbbá az 1848-ik évi törvényhozási alkotások állandó megünneplése tárgyában a vallás- és közoktatási magyar királyi nagyméltósága miniszter ut által mult hónap 26-án 13.724. szám alatt tett intézkedést a főhatóságom alatti iskolákra is kiterjesztem azon kiegészítéssel, hogy az iskolai ünnep mindig istentisztelettel, a templomban meghallgandó szentmisével kezdődjék.

A fővárosban.

Az egyetemi ifjuság tudvalevőleg kimondotta, hogy április 11-én nem ünnepel, de elítél minden ellentétet, mert nem akarja az ünnepet zavarni. Az egyetemi kör bizottsága most arra kéri az egyetemi hallgatókat, hogy április 11-én lehetőleg otthon tartózkodjanak. Attól tartanak ugyanis, hogy a szociálisták tüntetni fognak és nem akarják, hogy az egyetemi ifjaknak esetleg összeközöség legyen a szociálistákkal. A szociálisták különben szintén kimondották, hogy április 11-én nem ünnepelnek, mert az — szerintük a kormány ünnepe. A szociáldemokrata párt felhívást intézett a munkásokhoz, hogy az ünnepléstől tartózkodjanak. A rendőrség mégis attól tart, hogy az április 11-iki fátylasmenetet a szociálisták megzavarják. Ezért Garlathy kapitány a pártvezetőség néhány tagját megidézte s azt kérdezte tőlük, hogy a szociálisták szándékoznak-e április 11-kén tüntetést rendezni. A beidézetek azt válaszolták, hogy ők nincsenek feljogosítva kijelentéseket tenni arról, vajjon tesznek-e valamit vagy sem. Garlathy kapitány erre azt mondotta, hogy ha tüntetés lesz, felelősségre fogja vonni a pártvezetőség összes tagjait, még ha távol is tartják magukat a tüntetésektől.

A vidéken.

Szolnoki tudósítók írja, hogy Jász-Nagykun-Szolnok vármegye rendezett tanácsu városai és községei április 11-én diszközgyűlést tartanak. A vármegye törvényhatósága április 17-én tartja meg a diszközgyűlést.

Sopron vármegye és Sopron városa, mint tudósítók táviratozza, április 11-én szintén diszközgyűlést tart. Sopron városa e napon a szegények között nagy összeg pénzt oszt ki.

Nyitra vármegyében szintén nagy ünnepséggel ülik meg a negyvenéves törvények szentesítésének ötvenéves fordulóját. — Nyitra város diszközgyűlést tart, amelyen Horváth Sándor piarista főigazgató mond ünnepi beszédet. E hónap 14-én pedig hangversenyt rendeznek. A megye diszközgyűlése 15-én lesz. Janits Imre országgyűlési képviselő mondja az ünnepi beszédet.

Esztergom vármegye az április 11-én tartandó diszközgyűléséből a királyhoz üdvözlő feliratot intéz. Az ünnepségben részt vesz az egész lakosság, a házakat fellebörgözzük és este kivilágítás lesz.

Ujvidéken április 11-én a szerb templomot kivéve, minden templomban hálaadó istentisz-

telet tartanak. Germán püspök közölte a képviselő-testülettel, hogy mert az ünnepség napja katolikus ünnepnapra esik, ezért ő a szerb templomban nem rendelheti el az istentisztelet tartását. A püspök elhatározása mindenütt nagy visszatetszést keltett.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Fővárosi művészek Szegeden. Néhány budapesti művész e hónap 23-án és 24-én a szegedi színházban estélyt rendez. Lerándulnak Szegedre: Diósné és Takács az Operától, Küry Klára és Tollagi a Népszínházról, Somló Emma a Magyar színházról, Göth és Szerémi a Vigaszínházról, Ligeti Juliska a Nemzeti Színházról és Tarnay Alajos zongoraművész. A műsoron ének-, zongora- és szavalati számok szerepelnek, továbbá monológok és bluettek. Az élelmes kis társaság a vidéknek még több városát szándékozik fölkeresni. Szegeden megengedték nekik, hogy a színházi helyarákat 50 százalékkal emeljék.

* Operaház. A „Ninon”, Sztojanovics Jenő dalműve, kedden kerül színre negyedszer az Operaházban. A színház kasszadarabját ezuttal „A nappal és az éjjel” című ballettel adják. Csütörtökön Lejo Lili mint vendég a „Fauszt”-ban Margitot énekli, vasárnap pedig „Lohengrin”-ben Elzát.

* (Visszaütasított Lenbach-kép.) Lenbach mester a csehországi műgyűlés idején kiállítására, amely husvét vasárnapján nyílik meg Prágában, elküldte M o m m s e n-nek, a nagy német tudósnak, arczképét. Egyike ez Lenbach leghíresebb portraiteinek. A műgyűlés válaszmánya azonban a képet visszaütasította, hivatkozva arra, hogy Mommsen egy nyílt levélben (amelyre olvasóink még emlékezni fognak) éles támadást intézett a csehek ellen. A „Narodni Listy” igazat ad a válaszmánynak és kijelenti, hogy ez a portait, ha kiállítanak, provokálása volna a csak népek. „Ez a rut fiziognómia, ez a brutális germán — írja a nevezett lap — még ha genialis ember festi is meg és a művészet neutrális hajlékában függesztik is ki, fölháborítana minden csehet!” És csakugyan, ha a válaszmány nem utasítja vissza a képet, talán áldozatul esik egy cseh rajongó fanatizmusának. Ebből a szempontból okosan járt el a válaszmány.

* A festők forrongása. Az a mozgalom, amely a képzőművészeti társulat minapi közgyűlésén H o c k János országgyűlési képviselő indított meg, művészkörökben mind több pártolóra talál. Ez a mozgalom a teljes művészi autonómiát akarja meghonosítani nálunk a képzőművészet terén s nagyobb érdeklődést akar kelteni a művészetek iránt. A mozgalom pártolói a tavaszi kiállítás megnyitása után akcióba lépnek és egybehívják azt a rendkívüli közgyűlést, mely hivatva lesz a Hock János által benyújtott határozati javaslat fölött dönteni.

* Odilon megy. Miután a német truppenek tegnapi második föllepte is kudarczsal végződött (a nagymező-utcai mulató ismét kongott az ürességtől), Odilon asszony és társulata elhatározta, hogy a holnapra, szombatra, tervezett harmadik előadását nem tartják meg. Szolgáljon a bécsi trupp alapos felsülése végre tanulsággul mindazoknak, akik csak a német muzsa segítségével tudják kielégíteni anyagi és lelki szükségleteiket.

* A zenepiacról. Schimenz Lászlótól „Walse Fantaisie” (Percz-keringő) jelent meg. A Rózsavölgyi és társa czégnél kapható 1 forintért.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* Jókai Mór. A nagy koszos életével és műveivel foglalkozik az a 212 lapra terjedő kötet, amelynek szerzője id. Szinnyei József, a kitűnő bibliografus. Nagy lelkiismeretességgel és kritikai érzékkel gyűjtötte össze az adatokat, amelyek Jókai Mór pályafutását és irodalmi munkásságát megvilágítják. A könyvet Hornyánszky Viktor adta ki.

* Előkelő világ. Lengyel Gizella ez alatt a cím alatt hetenkint megjelenő folyóiratot indított. Amint a címlap mondja, a „magyar némas társaság” számára készül. Első száma izlésesen van kiállítva.

FŐVÁROS.

(Pályázat hozományért.) A főváros kiházasítási alapítványánál egy 105 forintos hely van üresedésben. Erkölcös cselédek pályázhatnak érte, május elsejéig, de csak úgy, ha már jegyben járnak s ezt igazolni tudják. A 105 forintot az esküvő után adják ki.

(Detektívek a vásárocsarnokban.) A központi vásárocsarnokban nagy sikerrel működnek a zsebmeteszők. Napról-napra tapasztalhatja ezt a vásárocsarnok igazgatósága. Ma is kiemelték egy uri asszony zsebéből 30 forintot. Az igazgatóság előterjesztést tett a tanácsnak, intézkedjék, hogy állandó detektívörzég legyen a csarnokban.

(A Széchenyi-kioszk lebontása.) Az V. kerületi előljáráóság a Széchenyi-tér kioszkjának a lebontását sürgeti. A mostani bérlő felmondott s újat nem igen talál. Mig az Ujépület telkének szabályozását be nem végzik, üresen marad a kioszk helye is, azután talán új mulatót építenek, azépet és drágát.

Bontsuk le a régi városházát!

Már az áll, hogy csak mi magyarok tudunk urak lenni amugy istenigazában. Ha Bécs, Berlin, Páris például tízenegymillió kétszáz ezer frankot adna egy telekért, hogy arra városházát építsen, talán azt mondanák róluk, hogy egy kissé el vannak bizakodva. Nekünk azonban ennyi meg se kottyán. Mi kiküldünk a törvényhatóság kebeléből egy négyöttagu bizottságot; nem azzal az utasítással, hogy nézzen körül: hol lehetne az új városházát czélszerűen és mégis az adózók érdekeinek lehető kimelésével megépíteni, hanem azzal, hogy meghallgassa: mibe kerül a Károly-kaszárnya? És amikor hazajönnek azzal, hogy biz az öt millió hatszáz ezer forintba kerül, akkor minden tétovázás nélkül rámondjuk, hogy elfogadjuk még csak hozzászólni se engedünk senkit a közgyűlésen; hiszen nem érdemes ilyen bagatelleért a szót vesztegetni.

Ha ugy egy kissé részletesebben firtatnók a dolgot, talán rájövönénk, hogy az ötmillió hatszáz ezer forinton fölül egyéb áldozatokat is hozunk a városház-telek oltárára. Építettünk tudmílik a Laposdülőben egy új rengeteg kaszárnyát, avégből, hogy a Károly-kaszárnya kiürülhessen, másfél millió forintért. A telek, amelyre építettük, megér vagy félmilliót, ami összesen két millió. Igaz, hogy az ide befektetett pénzünk — minthogy a katonaság bért fizet — jövedelmez is vagy 2, mond: két százalékot, eszerint hát a két milliónak csak a felét vehetjük újabb áldozatnak.

Együttal pedig adunk a katonai kincstárnak a meghosszabbított Kossuth Lajos-utca mentén egy másik kaszárnya és tisztai kaszinó építése czéljára egy másik telket, amely szintén megér vagy félmillió forintot. Igaz, hogy ezt már nem annyira a főváros adja, mint inkább az állam; de hát azért ez is csak avégből történik, hogy a Károlykaszárnya telkén városházát lehessen építeni és így ennek a teleknek az árát nem ötmillió hatszáz ezer forintra, hanem körülbelül hét millió forintra tehetjük. Maradjunk azonban csak meg, ne, hogy a dolog mesterségesen nagyítottnak látszassék, az ötmillió hatszáz ezer forint mellett; az is elég csinos összeg.

Van ugyan a főváros kellő közepén magunknak is egy nagyon alkalmas telkünk, — az, amelyen ma még a Rókus-kórház disztelenkedik, — ha ehhez hozzáveszük a Kaszlik-telket, a másik végén pedig a volt Manó-féle házat a régi dologházzal együtt, — amely utóbbi ugys a miénk — egész a vas-utczáig, sőt esetleg még a Rókus mögötti halottas udvart is, akkor jóval több helyet kapunk, mint a mennyire szükségünk van. Az idegen tulajdont képező ingatlanok megszerzése belekerült volna vagy-egymillióba és így maradt volna a Károlykaszárnya telek árából az építkezésre négy millió hatszáz ezer forint, amely összeg, ha józan takarékossággal építünk, kevés híján elég is lett volna.

De hát nem azért ur a magyar, hogy egy-két rongyos millió forinttal törődjék.

Más kódis nemzet fővárosa, ha egyszer már

a drága szerződést megkötötte, nyakra-főre szietett volna a tervpályázatot kiírni, hogy a drága telken, ha átveszi, minél előbb építhessen is; nehogy a vételár kamatait, amelyek a hoktbérek leszámítása után is ugy körülbelül évi kétszáz ezer forintba rúgnak, hosszabb időn át elve-szítse, mi azonban nagyon ráérvék.

Mi az nekünk évi kétszáz ezer forintot kidobni! Ha négy, öt éven át tervezgetünk, legföljebb megint egy millióval kerül többbe a telek; ezért csak nem érdeme ssietni!

Most is még nem a végleges városbázán, hanem csak a provizóriumokon törjük a fajunkat. Tulajdonképen már el is határoztuk, hogy a Károly-kaszárnya gránátos-utczai részét vagy százötven-ezer forint költséggel átalakítjuk és beléköltöztetjük azokat a városi hivatalokat, amelyek bérházakban vannak elhelyezve, amely művelettel körülbelül évi huszonötezer forint házbérkiadást megtakarítottunk volna; de szerencsére még jókor észretértünk és e szándékunkat oda módosítottuk, hogy nem a bérházakban magas bérekért rosszul elhelyezett hivatalokat tegyük a gránátos-utczába, hanem azokat, amelyek a régi városbázán türhetően vannak elhelyezve, a régi városbázán pedig azonnal lebontjuk, hogy így az átalakításba fektetendő százötven-ezer forint kamatainak megtérülésétől is szerencsésen megmenekedhessünk!

Azzal, hogy a közigazgatás érdekei mit kívárnak, nem sokat törődünk. Eddig a közönségnek az egyes hivatalokat vagy tizenkét városbáza között kellett összekeresgélgni. Különösen az új meg a régi városbáza között valóságos állandó népvándorlás volt oda és vissza. Ezentul, ha legújabb tervünk sikerül, az új városbázából a Károly-kaszárnyába kell a tisztviselőknek sétálgatni, ha egy-egy aktát ki akarnak keresni, ami egy-egy esetben leg-alább fél napi hivatalos időt vesz igénybe. A közönség köréből pedig csak az athléta fogják az ide-oda küldöztetést e kettő között kibírni.

A koronája pedig az lenne ennek a tervezett intézkedésünknek, hogy ha a tervpályázat alkalmával kitünnék, hogy a Károly-kaszárnya gránátos-utczai részét is le kell bontanunk, mivel az új városbáza menet-magasságait a egyéb elrendezését nem lehet a régi és más célra szánt épülethez alkalmazni, vagy mivel az egész terület fölhasználásával egységes egész művet akarunk létesíteni, nem pedig összefoldozottat: akkor négy-öt év múlva kivonulhatunk megint a gránátos-utczai részből is, szintén nagy költséggel ideiglenesen átalakítandó bérházakba.

Mind ezt csak azért, mivel a tisztelt köz-munkatanácsnak, meg néhány melegvérű város-tyának eszébe jutott, hogy a régi városbáza nem maradhat meg, amint tervezve volt, az újnak meg-építéséig.

Ez a nagy takarékosági szellem különben nem csak a városbáza kérdésében grasszál nálunk!

Ha valaki rájön arra, hogy például az Erzsébet-keányrávház nem eléggé kényelmes, vagy hogy a szegényházba, amelyet tetemes költséggel csak az imént bővítettünk ki, nem férnek el a szegények mellett a hüllyék és a gyógyíthatatlan csendes elme-bajosok — akik különben se valók oda — akkor minden hóvebb fontolgatás nélkül azonnal elhatá-rozzuk, hogy új árvaházat meg új szegényházat is építünk és a telkeket stante pede meg is vesszük hozzá.

Ha a mentő-egyesület (amelynek áldásos voltát különben minden ember készséggel elismeri), de amelyre a székcs főváros évenként tízezer forintot költ, azt üzeni: hogy a palota, amelyet vagy tíz év előtt építettünk a számára, a célnak immár nem eléggé felel meg, akkor rögtön nekiültetjük a mérnöki hivatalunkat, hogy tervet készítsen, amely szerint a szomszédban levő nyirktermelő-intézet háza (amelyet ugyancsak az imént építettünk), le-bontandó, helyette újabb nyirktermelő-ház építendő, a mentőegyesületi palota pedig kibővítendő léssen belmi ötvennégyezer forint költséggel.

Hogyha valakinek ma eszébe jut, hogy a kesepesi-úti temető kápolnája nem eléggé jól fest, akkor holnap a mérnöki hivatal minden elvi hatá-rozat bevárása nélkül már készíti a tervet, amely

szerint a temetőbe — amelybe a főváros fejlődése érdekében egy-két évnél tovább már ugy sem temetkezhettünk — nagy költséggel egy új kápolnát építünk . . . és így tovább minden józan számítás és rendszer nélkül; mintha nem építenénk amugy is adósságra minden iskolánkat és nem köveznénk a nagy és még nagyobb kölcsönök terhére minden nagyobb utczánkat, vagy mintha a pénzkidobás egyáltalán a főváros fejlődésének elengedhetetlen feltétele volna.

Csepreghy János,
fővárosi bizottsági tag.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A gellérthegyi rablógyilkos. Fuchs Mátyással, a gellérthegyi rablógyilkossal sok baj van a központi gyűjtőfogházban, ahol még a kuria ítéletét várja. Azelőtt közönyösen vette dolgát a látszólag nyugodt volt, de a mióta halálra ítélték, azóta alaposan megváltozott a természete. Folyton nyugtalanzkodott, kiabált, majd legutóbb örültséget szimulált, úgy hogy a fogház orvosa elme-gyógyászokkal akarta már megvizsgáltatni el-mebeli állapotát. A fogház-felügyelő azonban előbb régi kipróbált kurát ajánlott, amely eddig rendszeresen bevált a szimuláló bűnösöknél. Utasította ugyanis Antalfi főápolót, hogy napjában három-szor, reggel, délben és este jég hideg tus-t adjon Fuchs-nak. A főápoló az utasítás szerint cselekedett s a jeges tusnak meg is volt az eredménye. Két napig csak türte Fuchs a jeges vizet, a harmadik napon azonban megtört és kijelentette, hogy nincs neki semmi baja.

— A letartóztatott pénzügyökök. Megirtuk, hogy a törvényszék tegnap szabadlábra helyezte Altschul Adolf töképezést és Hartmann Manó pénzügyökök. Altschul Adolf szabadlábra való helyezése után tüstént fölkereste ügyvédjét és megbizta, hogy a följelentő gleichenbergi polgár-mester ellen illetékes helyen tegye meg a bűnvádi följelentést; mert noha maga is beismerte, hogy fia az ő tudtával és beleegyezésével írta az ő nevét a váltóra, mégis okirathamításban való részesség miatt tett Altschul ellen följelentést. Hötzl János azt is beismerte, hogy Altschul neki 8200 forintot küldött Gleichenbergbe, arról pedig tudomása volt, hogy Altschul a hátralékos összeget fia utasítására fizette ki Hartmann Manó ügyököknek és panaszában mégis azt adta elő, hogy Altschul összejátszott Hartmannal.

— Tureltaub Henrik. A törvényszéki rovat olvasói bizonyosan nagyon jól ismerik Tureltaub Henriket, aki egyik bűnből a másikba esett, sok keserűséget okozva agg édesapjának. Az elegáns megjelenésű fiatal embert néhány évvel ezelőtt csalás és okirathamítás miatt két esztendei fegyházra ítélték. Büntetésének egy részét le is ülte, de atyja közbenjárására a király megkegyelmezett neki. Tureltaub oda hagyva a fegyházat, fölvette a Gyulai nevet és áttért a keresztény hitre. Ezen a réven összeköttetésbe jutott Császka György érsekkel, dr. Városey Gyula kanonokkal és Szemere Attila országgyűlési képviselővel, akiknek a nevére három hami s életbiztosítási kötvényt mutatott be három biztosítási intézetnél és fölvette a busás proviziót. Mikor az intézetek megtudták a turpisságot, csalás és okirathamítás miatt följelentették Tureltaubot, akit erre vizsgálati fogságba helyeztek. A vizsgálat befejeztével védője, dr. Káldor Gyula a könnyelmű fiatal ember szabadlábra való helyezését kérte s a törvényszék Tureltaub (alias Gyulai) Henriket tegnap szabadlábra is helyezte.

Egy jómadár.

(Végtárgyalás.)

Az elnök: Hol született?

A vádlott: Az Orczy-házban.

Az elnök: Tehát Budapesten. Van-e családja?

A vádlott: Feleségem van, gyerekeim nincs.

Pedig megfordítva sokkal jobb volna.

Az elnök: Katonai kötelezettség dolgában hogy áll?

A vádlott: Köszönöm. Alkalmatlannak találta.

Az ügyész: Ugy látszik, maga be van rugva.
A vádlott: Csodálom, pedig nem ittam.
Az elnök: Álljon egyenesen! Volt-e már büntetve?

A vádlott: Hogyne! Hat hónapig ültem azért, mert belészerettem egy kis pisze fruskába.

Az elnök: És?

A vádlott: És az udvarlójának beütöttem a fejét.

Az elnök: Másért nem volt büntetve?

A vádlott: Sőt! Két esztendőre ítélték azért, mert egy öreg urat félsegítettem a lóvonatra.

Az elnök: És?

A vádlott: És eközben kivesszt a zsebéből a bugyelláris.

Az elnök: 1894-ben is büntetve volt.

A vádlott: Ugy van. Két évet szórtak rám, mert lenyeltem egy darabka papirost.

Az elnök: Ugyan?!

A vádlott: Mielőtt lenyeltem, váltónak hívták.

Az elnök: Megvesztegetéssel van vádolva.

Egy rendőrt két forinttal meg akart vesztegetni. Jegyző ur: Olvassa fel a rendőr jelentését.

A jegyző: (Olvassa)

„Jelentése Tusák Kristóf közrendőrnek.

Felülirrott alázasosan jelenti, hogy a múlt éjszaka Szombat Gáspár nagy zenebonát csinált az újvásártéren. Berugott állapotban ledér nótákat dalolgatott és olyanokat kurjantott, hogy az egész Józsefvárost fölverte. Hozzá mentem és illedelmesen felszólítottam, hogy oszlojon szét, mire ő a képembe röhögött és tovább kurjongatott. Erre lapinjasosan figyelmeztettem, hogy én hatóság vagyok, mire ő egy fricskát adott az orromra. Ekkor megint a legtapintatosabban ráordítottam, hogy igazolja magát; mire azzal válaszolt, hogy Hazafi Veray Jánosnak hívják és költészetből él. Mondtam neki, hogy ne tegyen lóvá, mert én Hazafi Veray urat jól ismerem. Az egy nagy költő, amilyen Petőfi Sándor ur óta nem vala több az országban. De ő kutyába sem vette, amit mondtam. Ezek után be akartam kísérni, mire ő elővett a czipőjéből két forintot, és mondván, hogy hagyjak neki békét, meg akart vesztegetni. Minek folytán többféle kihágás és megvesztegetés miatt előállítottam.

„U. i. Az orromra szolgáltatott fricskáért külön panaszt emelek. Felülirrott.”

Az elnök: Nos, mit szól ehhez a jelentéshez?

A vádlott: Instálom alássan: van a rendőr urnak tanuja?

Az elnök: Volt egy, de időközben az is meghalt.

A vádlott: Akkor hát nagyon sajnálom, de kénytelen vagyok tagadni.

Az elnök: A vizsgálóbíró előtt beismerő vallomást tett.

A vádlott: Én?

Az elnök: Ön.

A vádlott: Bizonyos abban az elnök ur?

Az elnök: Ha kívánja, fölolvastatom a vallomását.

A vádlott: Jól van no. Jó ember vagyok én: nem akarom a törvényszéket zavarba hozni és hogy simán menjen a dolog, most is beismerek mindent. Csak egy megjegyzésem van. Nem két forintot, hanem csak ötven krajczárt akartam adni a rendőrnek, mert attól féltem, hogy ha két forintot kínálok neki, azt el is fogadja.

Az elnök: Ezért rendreutasítom!

A törvényszék Szombat Gáspárt két napra fogságra ítélte. Gutlus.

SPORT.

+ Debreczeni tóverseny. Debreczenben, mint levelezőnk írja, április 16-án lóverseny lesz, melyre a következő nevezések történtek:

Nyeretlenek előd versenye. 1200 korona.

Gr. Dégenfeld Imre	Lala 86 ph
Ugyanaz	It's Curios 36 ph
Gr. Bánffy Albert	Grif 46 stpm
Gr. Pejaczevich Albert	Margit A. 36 pk
Geist Gáspár	Chimay herczegnő 36 pk
Ugyanaz	Menalik 36 pm
Br. Metzler Rudolf	Pebble 36 sk
Filchr János százados	Hurrah 56 pk
Burger Sándor	Kisbőröcsce id stpm

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Páris, április 7. Uj 3% francia járadék 101.50, 3% os francia járadék 103.07, 3 1/2% os francia járadék 107.15, Déli vasut 182, Länder-bank 488, Osztrák aranyjádék 102.25, Déli vasuti elsőbbség 391.50, Alpeli bánya 331.—, Török dohányrészevény 282.50, Török sorsjegy 105.50, Olasz járadék 93.30, Spanyol kölcsön 74.75, Meridional 676, Onoman-bank 542.50, Rio Tinto 723.50, Debeers 677.—, Eastland 100.50, Chartered 73.—, Randfontein 40.—.

New-York, április 8. (C. T. B.)

	április 8. cents	április 7. cents
Buza májusra	101 1/2	100 3/4
" júliusra	88 5/8	87 5/8
" szeptemberre	81 1/2	80 1/2
Tengeri májusra	34 5/8	33 7/8

Chicago, április 8. (C. T. B.)

	április 8. cents	április 7. cents
Buza májusra	105	105 1/4
Tengeri májusra	30	29 1/4

Ipar és kereskedelem.

Czukorkivitelünk. Az osztrák Lloyd sűrűbb közlekedést köteles Fiumével fentartani a monarchia két fele közt kötött hajózási szerződés értelmében, aminek következtében mindnagyobb mértékben a szélső Keletre irányuló liszt-kivitelünk. Márciusban egy teljes és egy részleges hajórakomány magyar homokcukor ment el Fiuméből a szuezi csatornán túl fekvő vidékekre és pedig 40.566 métermázsza Keletindia és 360 métermázsza Adenbe. A lefolyt első évnegyedben összesen 62.955 métermázsza magyar czukor haladt végig a szuezi csatornán és pedig 39.281 q. Bombay, 20.398 q. Kurrachee 2059 q. Kalkutta, 123 q. Yokohama, 117 q. Dzsedda és 977 q. Aden kikötőjébe való rendeltetéssel. Az utóbbi tételt más hajókra való átrakással tulajdonlag perzsa és mesopotámiai kikötőkbe szállították tovább.

Keleti kivitelünk fellendülése. Egész a legutóbbi időig Ausztria kezében volt a monarchia kereskedése a szélső Kelettel, amelyet Trieszteni keresztül tartott fenn az Osztrák Lloyd számos rendszeres hajóvonala. Főképp a Lloyd fiumei járatainak szaporítása folytán az idén végre gyökeret kezd vern a mi exportunk is a dél- és keletázsiai piacokon. Eltekintve a czukorkivitel rohamos növekedésétől, egyéb árukban is megindult a magyar export, amely márciusban eddig nem tapasztalt fellendülést mutat egy szélső Kelet, mint Egyiptom felé, ahol eddig szintén az osztrák kivitel monopolizálta a piacot. Főképp épület- és szerszámki kivitelünk emelkedett. A „Thalia” és „Marquis Bacquehem” gőzösökkel kivittek Fiuméből Egyiptomba 10.552 métermázsza talpát, tölgy-, fenyő- és bükk-hasított árut, 185 q hajlitott butort, 137 q papirt stb., Keletafrikába 240 q lisztet, Adenbe 360 q czukrot, Keletindia 720 q fenyődeszkát, 72 q cserkivonatot, 691 q papirt, továbbá szeszt, ásványvizet, vaját és varrógépet, Singaporeba, Jáva és Sumatra 679 q lisztet, végül Jokohamába 9 q hajlitott butort és 171 q torpedót. E küldemény csak kis része az egy évvel ezelőtt Japán részéről tett, 800 torpedóra szóló rendelésnek. E nagy rendelést, amelynek értéke közel négymillió forint, két év múlva intézi el teljesen a fiumei Whitehead-féle gyár. Három japáni tengerészeti mérnök van megbízva a torpedók átvételével, akik állandóan Fiumében tartózkodnak.

Husárak. A székesfehérvári vásárigazgatóságának hivatalos kimutatása szerint a husár a lefolyt héten átlag a következő árakon jegyezték, úgy mint: vesepecsenye egészben 87 kr., tisztított 1 frt 87 kr., pecsenye hátulja 79 kr., hátulja és elejének átlaga 66 kr., máj 41 kr. lép 88 kr., vese 55 kr., nyelv 61 kr., szív 49 kr., tőgy 86 kr., bivalyhus hátulja 61 kr., bivalyhus eleje 57 kr., bivalyhus többi része 45 kr., velős csont 20 kr.

Kőhányasi sertéspiac, április 8. Magyar elsőrendű: Óreg nehez (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 58—57 krajczárig. Közép (páronként)

közgyűlésen a szövetkezet vezérigazgatójává Kramer Frigyes iskolaigazgatót és igazgatóvá Gramma Dömét választották meg. A mai napig 567 aláíró 1828 részjegyet jegyezt, összesen 109.300 korona erejéig. Ez az eredmény a legfényesebb bizonyítéka annak a lelkesedésnek, amellyel az üdvös eszmét a délvidéki tanítóság felkarolta. Szinte bizonyos, hogy ezt a jó példát az ország többi vidékének a tanítói kara is rövidesen követni fogja.

Az Eötvös-alap gyűlése. Az Eötvös-alap országos tanító-egyesület gyűjtő- és kezelő-bizottsága ma tartott értekezletén Péterffy Sándor elnök mely részvétellel emlékezett meg az egyesület két elhunyt tiszteleti tagjáról: Szathmáry György miniszteri tanácsosról és heresi Bischitz Dávidnérol, kik mindketten elévülhetlen érdemeket szereztek az egyesület céljainak megvalósítása körül. Szathmáry a miniszteriumban mindig hathatósan támogatta az egyesületet, Bischitz Dávidné pedig mint a báró Hirsch-féle jótékonyági egyesület budapesti képviselője, 4.000 forint segélyt eszközölt ki, ezenkívül ő maga is alapítványt tett, legutóbb pedig 500 darab ebédjegyet eszközölt ki a pesti izraelita nőegyletnél szegény tanítók gyermekei részére. Az egyesület jegyzőkönyvében örökölte meg két kiváló tagjának emlékét. Jelenti továbbá az elnök, hogy legközelebb két füzetet adott ki tanítók és óvók számára. A pénztárnok jelentése szerint az egyesület összes vagyona 82.282 forint 71 kr. A gyűlés végül megbízta az elnökséget, terjesszen kérvényt az országgyűléshez a tanítók háza javára kieszközölendő sorsjáték dolgában, vagy ha e kérés nem volna teljesíthető, akkor adjon a kormány évi 25.000 forintot a „Tanítók Háza” céljaira.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Farkas Anna és Gullay Julia csongrádi községi kisdödvönöket a csongrádi állami kisdödvönökhöz kisdödvönökké, a földmívelésügyi miniszter az erdőszámvivőségnek létszámában Gruber Gyula magyar királyi kataszteri mérnökséget ideiglenes minőségben erdőszámtisztte nevezte ki.

Magyar név. Schwéder Ida budapesti lakos „Lendvai”-ra változtatta vezetéknévét a belügyminiszter engedelmével.

Árverések a fővárosban. Funták Ágnes ingóságai IV. Duna-utca 14. április 9. Spitzer Ignác ingóságai IV. Kigó-utca 1. április 12. Zsigmondy Károly utóda cég ingóságai IX. Imre-utca 7. és IV. Muzseum-körút 21. április 12. Jankovich Gyula ingóságai VIII. Zerge-utca 27. április 13. Somossy Károly ingóságai VI. Nagymező-utca 17. április 9. Glück Jakab ingóságai VIII. Baross-utca 82. április 12. Klein Márkus ingóságai VI. Dolnok-utca 27. április 16. Halbauer Ferenc ingatlana Fő-utca 77. I. em. április 25. Rajes Zoltán ingatlana Alkotmány-utca 22. földszint 1. április 28.

A vidéken. Kossuth Ágoston ingóságai Újpesten ápr. 13. Bogdán Juon ingatlanai Veresegyháza (Balászfalva) községében május 3. Rácz Boldizsár ingóságai Kishegyesen (Topolya) ápr. 21. Bodich született Theodory Agatha ingóságai Pestyeren (Lugos) ápr. 25. Rotstein Majer ingóságai Viskén (Huszt) ápr. 19. A N.-szabeni román iparosok hitel- és betét-szövetkezet ingóságai ápr. 23. Jenei Károly ingatlanai Sz.-Régenben május 4. Horváth Gergelyné ingatlanai Kőbölkit (Székelykút) községében május 9. Gyovai János Gyulán május 12. Zsombori Antal ingatlanai Zomborban ápr. 27. Lázár István ingatlanai B.-Csabán május 13. Bagi Pál ingatlanai Német-Gurab (Bazin) községében ápr. 25.

Pályázatok. A nagyváradi pénzügyigazgatóságnál végrehajtói állásra, a zala-egerszegi pénzügyigazgatóság kerületében fővigyázói állásra, a török-kauzsi adóhivatalnál gyakornoki állásra, a szent-góthárdi adóhivatalnál pénztárnoki állásra, a mező-bándi (Maros-Vásárhely) járásbírósnál hivatalosolgai állásra, a pancsovai törvényszéknél aljegyzői állásra, az ungvéri (Bereg-megye) járásbírósnál telekkönyvi átalakító díjnoki állásra, a gyulai törvényszéknél bírói állásra, a karádi (Kaposvár) adóhivatalnál pénztárnoki állásra, a m.-sziget törvényszéknél írnoki állásra, a soproni adóhivatalnál adótisztvi állásra lehet a folyamodásokat benyújtani.

NYILTÉR.

ROYAL nagyszállóda BUDAPESTEN.

Kugler-féle raktár a hódegyben, naponta friss nagy választék eredeti bombonierokban. Leghíresebb cognacok kénytelen, nagybani árak mellett eladotnak. Színházi előadások után friss étel, naponta hangverseny. **Schmitt Károly igazgató.**

Ez az országos sorsjátékunkról is könyveket minden nagrendelőnek ingyen az portomenteren küldi a Necht bankhoz Budapestben

vezetett könyvet bárki rendelheti.

Debreczen sz. kir. város díja 100 drb. arany.

Hummel Árpád százados Napos 36 pm
Gr. Bethlen Károly Hegyes 46 fm
Ugyanaz Lóna 46 pk
Merhal Ernő Pásztor id fm
Gr. Degenfeld Otto Millar Young 56 sm
Tholnay Renigárd Gerle 46 szk
Strada Gyula Virág id sk
Br. Szentkereszt Pál Pazar 36 sm
Geist Gáspár Kibicz 36 sm

Hortobágyi-díj 1400 korona.

Gr. Degenfeld Imre Lala 36 ph
Ugyanaz Kokény 36 szm
Ugyanaz It'scurious 36 pk
Beóthy Pál Aristoteles 46 sh
Gr. Pejacsevich A. Óhó 36 pm
Ugyanaz Diszpolgár 36 sm
Geist Gáspár Fodrász 36 pm
Ugyanaz Menlik 36 pm
Báró Pletzger R. Rainbow 36 sm
Burger Sándor Kriterion fv 46 sm

Eladók gátversenye. 1200 korona.

Hummel Árpád Torontál 46 pk
Tholnay Renigárd Bella II. 46 pk
Báró Szentkereszt Pál Buksi 46 sm
Geist Gáspár Dogaresse 46 sk
Ugyanaz Limlom 46 sh
Báró Pletzger Rudolf Zaunkönig 56 pm

Szent-Györgyi akadályverseny. 1400 korona.

Semsey László Vivandiére 46 pk
Gróf Bethlen Károly Hegyes fv. 46 fm
Perczel József Galád id. stpm
Pejacsevich Albert Olyan 46 pk
Merhal Ernő Fiddler 66 pm
Tholnay Renigárd Erdőszepe 46 pk
Báró Szentkereszt Buksi 46 sm
Geist Gáspár Kakadu 46 szm
Ugyanaz Limlom 46 sh

Eladók akadályversenye. 1200 korona.

Gróf Pejacsevich Denevér 46 stph
Báró Szentkereszt Buksi 46 sm
Geist Gáspár Kakadu 46 sm
Ugyanaz Limlom 46 sh
Ugyanaz Dogaresse 46 sk
Báró Pletzger R. Nevermind
Tholnay Renigárd Bella II. 46 pk

+ Valaki. A husvét hétfőjén futandó szabad handicap-re Szemere Miklós Valaki-jét fogadták meg erősen a bookmakeréknél.

+ A vén Álmos. Gróf Batthyány Elemér Álmos-a, mely a Przedswit-handicap-ben fog indulni, tegnap reggel a munkán oly fűggen galoppozott, hogy trainerje a legnagyobb bizalommal küldi a starthoz.

EGYESÜLETEK.

A mentők működése. A mentők a múlt hónapban 253 sebet kötöztek be. Belső bajnál 152-szer, öngyilkossági kísérletnél 28-szor, egyéb esetben 47-szer segédkeztek. Betegét az első segítségnyújtással kapcsolatban 220-szor, megkeresésre 31-szer szállítottak. Vaklárásra 11-szer, tüzből 6 esetben vonultak ki. Az egyesület megalakulása óta, azaz 1887. május 10-től a mai napig 92.593-szor segítettek szerencsétlenül járt embereknek.

Ujságírók gyűlése. A Budapesti Ujságírók Egyesülete segítő-alapjának igazgató-tanácsa Hoitsy Pál elnöklése alatt, ma délután tartotta első ülését. Az elnök üdvözölte a tanács új tagjait és felhívta a megjelenteket, hogy az alapszabályok értelmében válasszák meg a tanács ez évi alelnökét. A tanács alelnökévé ismét Cziki Lajost választotta meg egyhangulag. Ezután a segélygyűléssel foglalkoztak. Három kérvényezőnek megszavaztak 260 forint segélyt, két kérvényt függőben tartottak.

KÖZOKTATÁS.

Első délvidéki tanítói-takarék- és hitelszövetkezet. A délvidéki tanítói karnak nagy ünnepe volt április 5-én. A tanítóságnak régi óhaja valósult meg ekkor. Megalakították ugyanis az első tanítói-takarék- és hitelszövetkezetet. Ki ne tudná, hogy a magyar tanítóknak csak a köteleltségérzetük nagyobb a szegénységöknél? S ez nem az ő szegénységük. Ki ne tudná, hogy a legnagyobb részük nyomorog? S ez nem az ő bűnük. A nyomorukon végre is maguk iparkodnak enyhíteni. A tanítók legelőször, legnyomasztóbb baján segít az új hitelszövetkezet, amelynek megalakítása első sorban Gramma Döme temesvári tanfelügyelő érdeme. Az alakuló

300-400 kilogramm sulyban) 56-57 krajczárig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 58-59 krajczárig. Közép (páronkint 251-320 klgig terjedő sulyban) 58-59 kr. Könnyű (páronk. 250 klgig terjedő sulyban; 59-59 1/2 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klg. felüli sulyban) 58-58 1/2 krajczárig, közép (páronkint 240-260 kilogramm sulyban) 58-58 1/2 krajczárig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 58-59 krajczárig. Sertésfésztám: 1898. április 6. napján volt készlet 29.207 drb, április 7-én felhajtott 825 drb, április 7-én elszállított 424 darab, április 8-ára maradt készletben 29.608 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertés vásár, április 8. A ferenczvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertés vásárra 1898. április 7-én érkezett 548 drb. Készlet 163 darab, összes felhajtás 711 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 534 drb; elszállítatlan maradt 177 drb. Napi árak: 120-180 kilós 58-60 krajczár, 220-280 kilós 56-59 krajczár, 320-380 kilós 56-59 krajczár, öreg nehéz —, malacz 36-40 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti szurómarhavásár, április 8. A mai vásárra felhozottak: 304 drb élő bárányt, 1623 drb élő borjút, 105 drb leült bárányt. Napi árak: Élő bárány: páronkint 6-9 forint, élő belföldi borjú: 32-43 forint, kivételesen 48 forint, öltött bárány párja 4-9 forint.

Pénzügy.

Megtagadott tőzsdei jegyzés. Ily czimen megirtuk lapunk utolsó számában, hogy a berlini tőzsde megtagadta a Pesti Hazai Takarékpénztár 40 millió korona értékű 4 százalékos zálogleveleinek jegyzését. E tényre vonatkozóan illetékes helyről nyert információink alapján a következőket jelenthetjük: A Pesti Hazai Takarékpénztár 4 százalékos korona értékű zálogleveleinek első sorozata már régebben jegyezve van Berlinben, ép úgy mint a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és „Belvárosi Takarékpénztár” megfelelő koronaértékű papirjai. Legutóbb ez intézetek, köztük a Hazai Takarékpénztár is újabb sorozat 4 százalékos koronaértékű záloglevelek jegyzetetését kérték, minthogy az előbbi jegyzés alapján az első jegyzés alkalmával meghatározott összegben tulmenő mennyiséget természetszerűen nem lehet-e papirokból a német piacokon elhelyezni. A berlini tőzsde azonban visszautasította valamennyi intézetnek ebbeli újabb kérelmét, azzal az indoklással, hogy jövőben külföldi záloglevelek jegyzését csak akkor enged meg, ha e papirok aranyértékéről szólnak. Az intézet azonban megkapná az újabb jegyzést is, ha aranyértékű papirok kibocsátására határozná el magát. Ezt azonban nem teszi, minthogy ily papirok kibocsátásával a magyar állami hitelnek okozna versenyt, amit pedig ép a mostani körülmények között kétszeresen kerülnek kell.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, április 8.

Ma, nagypénteken, a gabona-tőzsde zárva volt.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi április hó 6. este 6 óráig április 7. este 6 óráig Budapestre vasúton és hajón érkezett a innen elszállított gabonakeményekről és a budapesti fővármivatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kiutaltást teszi köze:

Table with columns for 'Erkezett' (arrived) and 'Elszállított' (shipped) quantities for various types of grain and flour, including wheat, rye, and barley, measured in metric tons.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, április 8. A vásári forgalom: Husnál a forgalom élénk, árak: szilárdak. — Baromfi-nál élénk, árak szilárdak. — Halban élénk, árak emelkedtek. — Tej- és tejtermékek élénk. — Tojásnál élénk, árak csökkentek. — Zöldségnél csendes. — Gyümölcsnél élénk. — Fűszereknél élénk. — Időjárás: Lorult, enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi czikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahús hátulja I. 48-56 frt, II. 42-48 frt. Birkahús hátulja I. 36-40 frt, II. 28-36 frt. Borjúhús hátulja I. 50-60 frt, II. 45-50 frt. Sertésbús elsőrendű 56-60 frt, vidéki 50-54 frt. (Mindem 100 kilonkint.) Kolbász füstölt 70-80 frt (kilonkint). Sertészsír hordóval 60.0-60.5 frt (100 kilonkint). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.20-1.50 frt. Csirke 1 pár 0.90-1.30 frt. Lud hizott kilonkint 65-70 kr. — Különfélék. Tojás 1 láda (1440 drb) 30.0-32.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.60-1.80 frt. Petrezselyem 100 kötés 1.00-1.40 frt. Lencse m. 100 kiló 14-18 frt. Bab nagy 100 kiló 8-12 frt. Paprika I. 100 kiló 30-45 frt, II. 15-24 frt. Vaj közöns. kilonkint 1.10-1.20 frt. Vaj-téa kilonkint 1.20-1.40 frt. Burgonya-rózsza 100 kiló 2.60-3.30 frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.65-3.50 frt. — Halak. Harecsa (élő) 1.20-1.40 frt 1 kiló. Csuka (élő) 1.00-1.40 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.50-0.80 frt.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, április 8.

A mai magánforgalomban — a tőzsdeterem ma, nagypéntek miatt, zárva volt — nyugodt irányzat uralkodott. Osztrák hitelrészvény 354.30, jelzálogbank 253.50, villamos vasut 277.50-277.75, salgótarjáni 620-621, közúti vasut 401.50-401.75 forinton kötött.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távriati jelentése 1898. április 8-án reggel 7 órakor.

Table showing weather data for various cities, including temperature, wind direction, and barometric pressure. Cities listed include Arvad, Szeged, Debrecen, and many others.

Az északkeleti depresszió Kelet-Európában stílyesztette a barométer állását, miáltal a közép-európai maximum visszacsorult Nyugatra, Olasz- és Franciaország vidékére. Az időjárás orosz- és németországban részben esős és onnan az eső Galliziába és a Kárpátokba is terjedt, Európa nyugoti és délnyugoti tájain derült, száraz idő uralkodik. Hazánkban ma reggel az északkeleti megyékben keletkezett némi eső, de egyből az idő száraz. A hőmérséklet Európában emelkedett, a szelek gyengék. Enyhe, száraz idő várható.

VIZÁLLÁS.

— Április 8-án. —

Table showing shipping schedules (Vizallas) for various routes, including destinations like Tizza, M. Szeget, and others, with columns for departure and arrival times.

MINDENFÉLE.

Fényüzés a piros tojással. A pápa egy angol hölgytől negyvenezer korona értékű piros tojást kapott. A tojás elefántcsontból való; belseje arany etüivé van átalakítva, melyben csodaszép gyémánttal kirakott rubinkó van. Angliában általában nagy a piros tojással való fényüzés. Egy gazdag cukrász fiának Kanadába olyan piros tojást küldött, melynek héján le volt festve a fiu régi és új otthona. A képet művészkéz készítette. A londoni virágkereskedők kirakatában rengeteg nagyságu piros tojás látható, mely élő virággal van megtöltve. Egy fiatal arisztokrata a feleségének hatszáz korona értékű ezüst tojást készíttetett s azt negyszáz korona értékű exotikus virággal töltette meg. A tojásból két tarka tollu tropikus madár fog kiröppenni, ami az udvarias férjnek kétszáz koronájába kerül. De az ékszerészeknél ötezer korona értékű piros tojás is van és az angol arisztokraták habozás nélkül megfizetik az arát. A gyermekek is olyan piros tojást kapnak, mely nem alkalmas arra, hogy takarékosági hajlandóságuk kifejlődjék. Így egy kis amerikai leányka négy láb magas piros tojást kapott. Ebben kétemeletes bábuház van, amelynek minden szobája igen elegánsan van berendezve. A gyöngéd szülők negyszáz koronát fizettek, hogy leánykájuknak husvéti örömet szerezzenek.

Miradás a fegyházból. Egy stuttgarti divatüzletben fölbontottak a multkor egy selyemszalaggal telt csomagot és a következő irást találták benne. Ezt a szalagot 1897. november 22-én délután két órakor gombolyították föl a stuttgarti fegyházban. Nagyon jó, ha az ember elfelejtheti azt a bajt, amelyen már nem lehet változtatni. Eichmann Ferencz Xavér, Gomivalt, St.-Gallen kanton, az algieri francia idegen-légió egykori katonája. Eliteltetett 1894-ben a menyasszonyán elkövetett gyilkossági kísérlet miatt nyolcz esztendői fegyházra. Isten éltesse azt a kedves hölgyet, aki ezt a szalagot hordani fogja, nagyon sokáig és adjon neki több boldogságot, mint nekem adott. Eichmann.

Bot-arisztokraták. Clevelandnak, az Egyesült Államok volt elnökének pompás gyűjteménye van különféle sétatobotokból. A 780 darabból álló gyűjtemény minden egyes darabja nagyértékű, részint a hozzá használt anyag, részint pedig a művészi munka miatt. Van egy botja, amely a Texasban vadászható összes szarvasállatok szarvainak egy-egy darabkájával van mozaikszzerűen beborítva. Egy másik botjába bele van vésvé a Miatyánk és 12 demokratikus jelmondat. A világ legdrágább botja kétségkívül dr. Hale new-yorki orvosé. Ennek a botnak a fogója három amerikai font sulyu, tizen-nyolcz karátos aranydarab, amelybe mellékesen 65 különböző nagyságu gyémántdarab van beillesztve. Egy rubinszemű aranykigyó fogja át a botot, amelynek feje alatt egy 24 darab gyémántkövel kirakott chronometer is van. Ennek a botnak az értéke, szakértők becslése szerint, öt millió dollár. Szentén drága botja van a barodai maharadszának. Szerény becalés szerint 300,000 dollár értékű. Nagy botgyűjteménye van a walesi herczegnek. A 170 darabból álló gyűjteményben annak a tölgynek egy ága is megvan, amely 1651-ben II. Károlyt megmentette üldözötől. Egy másik darabja ennek a gyűjteménynek a régi londoni fahidnak egyik pillerfájából van faragva, a többiek nagyrészt indiai eredetűek és mindenféle faragásokkal vannak díszítve. Nagyon szép és sok darabból álló gyűjteménye van Bismarcknak is.

Petőfi levele Bem tábornokhoz.

A szabadságharc ötvenéves fordulójának ünnepepei közepett érdemesnek találtuk Petőfi alábbi levelének közlését, mely élesen jellemzi a szabadságharc vezérlő férfainak egymáshoz való viszonyát. A francia nyelven írt levél magyar fordítása így hangzik:

Pest, 1849. május 17.

Tábornok ur!

Engedje meg, hadd beszéljem el a sötét és keserű napokat, melyek fejem fölött átmentek, a mióta a szomorú kénytelenség ért, hogy önt e

kelle hagynom; őnt, legnagyobb tiszteletem és fiai szeretetem tárgyát.

Megérkezve Debreczenbe, bejelentettem magamat Kossuth urnál az ön leveleivel. Nagyon hidegen fogadott, tán több, mint hidegen. Meg voltam lepelve, mert nem tudtam megérteni a különös bánásmódot irántam, aki mindig ahhoz voltam szokva, hogy igen nyájasan fogadtattam általa. Kérdém tőle, mikép lesz szives rendelkezni jövőm felől? Ő ezt a lakonikus választ adta: az nem tartozik örá, menjek a hadügyminiszterhez.

Eljöttem tőle, s mielőtt a hadügyminiszternél magam jelentkezném ügyemben, már rendeletét vettem, hogy jelenjek meg előtte; amit meg is tettem. Az ideiglenes hadügyminiszter, Klapka tábornok, még hidegebb volt; mit mondok? hideg? sőt goromba... Ité! je meg, tábornokom, kérem. Bátorodom párbeszédünk egy részét szóról-szóra leírni.

— Ki tette közzé a Bem tábornok levelét a Vécsey tábornok ügyében a „Honvéd” című lapban?

— Én.

— S hogy merete azt tenni?

— Mert parancsom volt rá.

— S ki parancsolta?

— Bem tábornok.

— Az nem igaz.

— De igaz, miniszter ur, én nem szoktam hazudni, sem önnek, sem senki másnak a világon.

— De mindenki azt állítja, hogy ön azt a levelet magától közölte, anélkül, hogy Bem tábornoktól parancsa lett volna rá.

— Tehetek én arról, amit az utcán fecsegnek?

— Debreczenben marad ön, míg a tárgyban a Bem tábornok válasza megérkezik.

— Szivesen itt maradnék, de fontos dolgaim vannak Pesten s holnap oda kell utaznom. Azt hiszem, elég ha becsületszavam adom.

— Az nem elég! stb.

Igy bántak velem, tábornokom! S nem is ez volt a hadügyminiszter legkisebb sértése. Hasonló modorban tovább beszélt velem egy óránál. S nem is lett volna erőm nyugodtan maradni, ha nem önért szenvedtem volna mindezt, jöltevéért, hazám szabadítójáért.

Ily jelenet után egyetlen teendőm volt: újra lemondani, mert nem akartam, nem is maradhattam tovább oly hadsereg tagja, melynek egy minisztere egy tiszt becsületszavának nem ad hitelt. Elfogadta lemondásomat. Szolnokról írtam neki, magaviseletéhez illendő hangon, már mint polgárember s nem katona; mindamellettt itt befogadtott s nem restelte eltagadni, hogy elfogadta lemondásomat s azt állítani, hogy ennél fogva még hatósága alá tartozom s ha nem volnék Petőfi, levelemért huszonnégy órá alatt fölakasztatna stb.

Ily jutalmat nyerek hát hazámtól hét évi folytonos munkásságomért? S kik osztják nekem e jutalmat? Ugorkafára fölkapóttak, akik még semmik se voltak, mikor én már voltam valami, s akik megint semmik lesznek, mikor én még valami leszek!

Nem tudom, még mit leszek teendő, mert lelkem egészen föl van zavarva, föl van dalva, egyfelől a kiáltó bántalmak által, másfelől tisztelt atyám és forró szeretett anyám halála által, kik mind a ketten leghőbb imádásom tárgyai voltak. Csak egy hete még, hogy atyám haláláról értesültem s ma már anyám is megszűnt élni! Szegény költő! — szokta ön nekem mondani olykor. Szegény költő, igazán!

Bocsásson meg nekem, tisztelt tábornokom, e részletekért, melyek őnt talán kevéssé érdeklik, de melyek leírása megkönnyítü megtört szívemet. Ön mindig oly jó volt irányomban; köhez szólhatnék őszintén, ha önhöz nem?

Isten áldja meg őnt. Én őnt sohasem fogom feledni, valamint őnt is kérem, ne felekezzen meg szegény hazámról, melynek legfőbb s talán egyetlen gyámola. Isten önnel tábornokom, Isten önnel, atyám!

Önök halálatos fia, Petőfi Sándor.

KÉT ASSZONY

BARANCZEVIC SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszról fordította SZABÓ ENDRE (74)

— No, megyek. Sokáig itt felejtettem magamat — szölt Rynyájevne felállva.

Kopogtattak s bejött a szobalány.

— Nalhanov ur — jelentette a szobalány. Szergejevna Nagyezsda keze, amint azzal a kalapja szalagját kötözte, kissé megremegett.

Ránézett a nővére.

— Hadd várjon — szölt Olga.

A szobalány kiment.

— Gyakran szokott ide jönni? — kérdezte Rynyájevne, már harmadszor újra köve a kalapszalagját és még mindig ferdének találta a kötést.

— Igen... gyakran, — felelt Olga közönyösen — hogy minék jár, az Isten tudja... Ugy hiszem, udvarolni akar nekem. Furcsa ember!

— Lám, lám! — jegyezte meg Rynyájevne, teljesen uralkodva magán — s hát te hogy viselkedel vele szemben.

— Közönségesen. Tud fecsegni, hát néha szórakoztat. Különbön nagyon ritkán.

— És tiszteségesen viseli magát?

— Oh, nagyon.

— Ugy látszik, üres ember.

— Nem jobb és nem rosszabb, mint mások. De van benne valami fiatalos... friss...

— Nagyon nyers a modora.

— Ugyan matuskám! — mondá Olga olyan hangon, mintha azt akarta volna mondani, hogy nem kell követelőnek lenni az udvarlókál szemben.

— Isten veled! szölt Rynyájevne kezét nyujtva.

Olga felállt, megcsókolták egymást s Rynyájevne kiment a vendéglátó szobába. Az ablaknál hátrattelt kezekkel, háttal erre felé Nalhanov állt. A léptek zajára megfordult és ügyetlen mozdulatot csinált a fejével, mintha meg akarta volna magát hajtani, de aztán mintha másat gondolt volna; Rynyájevne rá se nézett, úgy ment el mellette.

Este Olgánál jour-fix készült. Rendszerint a legkülönfélébb társaság szokott nála összegyülni. Lehetett ott látni operette-énekesnőt és főbb hivatalnokot, ujságíró és gazdag kereskedőt, aztán szegény kopott poétát, aki máskülönbön kolbászban és sörön élt s boldog volt, mikor a lukullusi vendégségben részt vehetett.

Olga elfogadta valamennyiöket és mindnyájukkal egyformán szives volt. Mindenki ismerte Olgának ezt a modorát s nála minden vendég olyan jól érezte magát, mint otthon. Az emberek eljöttek, fecsegték, danoltak játszottak, megvacsoráltak és szétoszottak, és mindig igen meg voltak elégedve, nem sokat törődve a háziasszony élete történetével. Ez estélyeken gyakran rendeztek kisebb hangversenyeket; ilyenkor a vendégek száma igen nagy volt, köztük olyan is, aki nem ismerte a háziasszonyt s akit persze a háziasszony sem ismert; a bejáratosak elhozták ismerőseiket, de akiket rá sem értek bemutatni.

A vendégek kilencz óra felé kezdtek gyülekezni. Megjelent a többi közt három fiatal ember, egészen egyforma, legújabb divatú, szőnyű széles hajtókás kabátban s oly bő pantallonban, hogy abban a legvastagabb lábából is elfért volna egynéhány pár. A fiatal emberek nagyon hasonlítottak egymáshoz, egészen egyformán mozogtak, mintha vezényszóra cselekedtek volna, egészen egyforma hangon beszéltek s Olga minduntalan összetévesztette a vezetéknevüket. Azután megjelent Timofjeics Vaszilj nyugalmazott tábornok, egy kopasz, pöhes öreg uracska, gyerekes piros arccsal és naiv tekintetű kék szemekkel. Megjelent egy tönkrejutott trupp-diréktor, akinek jobb időkhöz kétes híru mulatóhelye volt s akinek most semmi határozott foglalkozása nem volt. Ezzel a direktorral megjelent az ő volt truppjának a primadonnája is, egy elhízott dáma, aki basszus hangon beszélt és szopránt énekelt. Megjelent két ügyvéd, akik jó barátai voltak Bargyinnak s nem feledkeztek meg ennek a feleségéről; ezekkel együtt lépett be a terembé egy regényíró, aki középkorú, rendkívül sovány,

vékony és csunya hölgy volt. Az író feladatának tekintette, hogy ne hagyja magát feszélyeztetni semmiféle társaságtól és mindenütt jelen legyen „megfigyelés” és „thémák” végett. Megült magában s ajkait összeszorítva, nézett, figyelt, hallgatott, így gyűjtve össze „az emberiség dokumentumait.”

Olga mindenkit mosolylyal fogadott s mindenkinek tudott valami kellemeset mondani. Málnaszínü, nagyon kivágott, drága csipkével diszitett bársony ruha volt rajta. Festőiesen megfésült fekete hajában kis gyémánt diadém csillogott.

Az összetévesztett vezetéknevü fiatal emberek mintegy vezényszóra oda mentek a háziasszonyhoz, kezét csókolták és szerényen hátravonultak; Timofjeics Vaszilj is kezét csókolt, sokáig ott vibráltatta ajkai alatt a bársony-sima szép kezét, aztán félre állt, fiatalos diadallal jártatva szét tekintetét.

Felhordták a teát. A vendégek pedig még mindig gyülekeztek. A csegyü folytonosan szölt s a terebmen egyre újabb és újabb arczok tüneztek fel. Megérkezett Nalhanov is. Piros volt és izgatott. Épen a vendéglöböl jött, ahol barátaival ebédelt és jócskán iszogalott.

— Ah, ön is itt van barátom — üdvözölte őt Olga — üljön le ide, közelebb.

Nalhanov nehezkésen tottyant le a székre és pihegve nézett szét vérben forgó szemével.

— Mi baja? mintha nem volna szokott hangulatában — szölt hozzá Olga incselkedve.

— Én? Dehogy! Hanem kegyed ma ördögösen elragadó, tudja-e azt?

— Megbolondult! — kiáltott fel Olga — micsoda hang ez? Menjen el tőlem.

Olga féloldalról nézett rá s észrevevén, hogy Nalhanov ittas, mélyen elpirult.

— Hogy mer ez ilyen állapotban ide jönni? — gondolta magában boszusan — ez szemtelenség. Meg kell őt leczkéztetni.

S egyszerre úgy tetszett neki, hogy a többiek sem ő érte jönnek ide, hanem csak úgy, mint valami vendéglöbe.

Nalhanov elterült a karszéken s egy szivart véve elő, rá akart gyujtani.

— Mit csináljak? — gondolta Olga, érezvén, hogy a szive szorulni és fájni kezd — azt mondjam-e neki, hogy: Nalhanov, menjen szivarozni a másik szobába? csakhogy ez az ember annyira részeg, hogy még valami arczátlansággal felel. És nincs senki, aki a bajomból kirántana.

Szomorú, sajnálatos tekintettel nézett szét a vendégek közt s tekintete a volt trupp-igazgató magas, természetes alakján állapodott meg. „Hacsak ez nem!” Gondolta magában s felkelvén hozzá ment.

— Ivanycs Endre, vezesse ki kérem Nalhanovot a másik szobába. Részeg és rá akar itt gyujtani — szölt Olga.

— Oh, a legnagyobb készséggel! — kiáltott az fel és neki ment Nalhanovnak.

A terebmen megjelent a kis Lida a madame Leonie kíséretében. A francia hölgy korához nem illő világos ruhába volt öltözve, mellén és hátán olyan mély kivágással, hogy látni lehetett hervadt mellét és sárga bőrös, csontos vállait.

Lida rövid gaze-ruhában volt, telerakva csillogó fémcillagocskákkal, kivarrva czifrára; az egész öltözet a ballerínak tunikájára emlékeztetett. Gündör fekete haja lehullt keskeny homlokára, söt apró, örökösön forgó szemekre is.

Lida megjelenését általános riadalommal fogadták. A kis leány egyik vendégtől a másikhoz ment, reverence-t csinált és fontoskodva nyujtott kezét mindnyájuknak.

Az összetévesztett vezetéknevü fiatal emberek egyike odament a zongorához s kísérni kezdte a kövér primadonna énekét. A derék dáma oly teljes odaadással énekelt, hogy halántékain kidagadtak az erek s homlokán verejtékcseppek mutatkoztak.

A vendégek közt bort és gyümölcsöt kezdtek széthordani. A társaság egyre élénkebb lett. Mindenki azt tette, ami tetszett, az egyik szögletben kártyáztak, a másikban a két ügyvéd sakkozott. Madame Leonie leült a zongorához és rázendítette a „Cliquot” címü divatos keringőt.

(Folytatás következik.)

Feladvány: Lipócy Adám.

SZINHÁZAK.

Budapest, szombat, 1898. április 9-én.

Az összes színházak zárva.

Husvét, Antal, valósi
prágai sódar
legolcsóbban
Pintér Gyulánál
Kecskeméti-utca 15.

BUTOR.
Elegáns és egyszerű teljes **háló-, ebédlő- és szalonberendezéseket, barock-, angol- és ó-német stílusban**, egymint minden kárpitozott butorokat s egyes darabokat **legolcsóbb árak** mellett eladunk.
Friedländer és Taub
Budapest, IV., Károly-körút 4. sz.
Koroposi-utca szemben.

Finom női fehérneműket és menyasszonyi kelengyéket jutányos áron, legnagyobb választékban ajánl
Kanitz Ferencz és Tsa
szepességi vászon raktára
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Üdvös tanács.
Köhögésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál **Egger biztos hatású Mellpasztillái** veendő. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadoz 25 kr.) A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásúnak bizonyultak **Egger szódá pasztillái**. (1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerárban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon;
„Nádor”-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17.

A tavaszi és nyári időszakra való tekintettel árúháza oly annyira van felhalmozva cipőárukkal, hogy képes vagyok e tekintetben minden kívánalomnak eleget tenni. Áramt oly olcsók, hogy valahán bántalmos.

Férfiaknak.
Csizgos cipő, egy darab pitting bőrből 2.50
Borjubar beütésű cipő 2.50
Borjubar, keztyűbőr-szárral, elegáns 3.50
Dívatos barna színű, borszegeirű cipő 4.50
Dívatos barna színű, csizgos cipő 4.50
Dívatos színtű barna borjubar, elől kapcsos cipő 4.50
Dívatos zöld színű előkapcsos cipő 4.50
Dívatos színtű barna félczipő 4.50
Szaladák cipő, világosbőr vagy keztyűbőr szárral 4.50
Hölgyeknek.
Női laszlú csizgos cipő, 16 cm. magas selyem csig 2.50
Zergebőr csizgos cipő 2.50
Dívatos színtű barna fűzős angol cipő 3.50
Dívatos színtű barna gombos angol cipő 3.50
Dívatos zöld színű elűtűzésű cipő 3.50
Női zergebőr gombos cipő 10-12 gomb magas 4. - Ártalon-letélt 4.50
Dívatos színtű barna félczipő 2.50
Zergebőr regatta-cipő, kőni való 2.50
Faszín regatta-cipő, kőni való 2.50
Óriási választék mindenféle dívatos barna és színtű, valamint fekete bőr gyermek-, gombos- és fűzős-cipőkben. — **Vidéki rendelők** má pontosan eszközöztetnek több száz dívatos ábrával ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve. Tisztelettel 300
AGULÁR EDE Budapest, Erzsébet-körút 6.
a New-York palotával szemben.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. kir. Operaház	Víg Színház	Nép Színház	Magyar Színház
Vasárnap d. u.	A tudós nők	—	—	Coulisset ur	A gyimesi vadvirág	Arany-lakodalom
Este	Az ember tragédiája	—	She	Ferri kisasszony	1848. Hadsak utja	Arany-lakodalom

Még csak rövid ideig!
A még raktáron lévő arany, ezüst- és ékszer-árak minden elfogadható áron eladtnak, ezért ne mulassza el senki ezen ritka alkalmat felhasználni,
LÁNG JÓZSEF
VIII. Kerepesi-ut 8.

DR. LASZKY INHALATORIUMA
mell-, gége-, garat-, orr-betegségeknek szopte és fenyő szétporlasztással külön kamarákban.
Asthmásoknak pneumaticus curák.
Erzsébet-körút 6., I. (New-York átellenében).
Rendelés 11-1-ig és 2-4-ig.

Kincsem Sportlap
egyed szám ára 5 kr.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-körút 29.

Dr. Högyes-féle
az egész világon szabadalm. higiénikus asbest talpbetét
Egy talpmű, mely hosszas kísérletek és fáradságok eredménye hivatva van, hogy az emberi test leglányvesztőbb részét megóvja a meghűléstől. Nincs többé **tyúkszem, borkeményedés, lábfejtérés, lábégés**, meg van védve **hideg vagy meleg és fűtőadás** ellen az, ki csipőjét **Dr. Högyes-féle szabadalmozott A-nest talpbetettel** látja el. Csizuban szennyvíz, kőnek és köhögésre ingerülteknek megbeszélhetetlen értékű. Az asbest talpbetét különöslegét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek, és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Ára páronként 1 frt 20 kr., gyermekeknek 60 kr. Szétküldés csakis utánvétellel. Felvilágosítások és prospektusok ingyen.
Általános Asbestárny-gyár **Dr. Högyes-féle társaság Budapest, VI., Szele-utca 13. — Décs, I., Franz Josef-qual 7.**
Ismételárútlók kerestetnek.

Magy. kir. államvasutak igazgatóság.
44443/1898. C-IV.
Hirdetmény.
(Nemzetk. körúti közlekedési forgalom Franciaországgal.)
A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint folyó évi május hó 1-én a fentnevezett forgalomban új díjszabás lép életbe, melynek alapján a május hó 1-től szeptember hó 30-ig terjedő időben Budapest, Párisba és vissza szóló és 60 napig érvényes mársékelt-áru körúti közlekedési jegyek adtnak ki, melyekkel Bajorország, Württemberg, Baden, Franciaország és a Svájc utban fekvő nagyobb városai is meglatogathatók. Ezen díjszabás által az 1897. évi június hó 1-től érvényes hasonló díjszabás érvényen kívül Lelyezik tikáz új díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elárútló irórájában (Budapest, VI., Csengery-utca 33., II.) em. 60 filléért kapható.
Budapest, 1898. márczius 26-án.
Az igazgatóság.

Hungária-kavé
legkiválóbb típusú gyermek- és felnőttek részére a szemes kavé helyett. Mint házi- és gyomorbajok ellen sikeresen használják. Egy kő ár 1 frt 20 kr. utánvétellel vagy a pénz beküldése mellett. Csomagolás ingyen. Kapható:
BUDAPEST, Szalady Antal gyárosnál, VI., Andrássy-ut 80/6. és minden nevezetesebb fűszerüzletben. Úgyanott a legjobb hazai pótkavé a **SZALADY PÓTKAVÉ.**

Egyen szolid kiszolgálás által jövőm biztosítása !!!
KÖLTÖZTETÉSI BÜTORSZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT
CSOMAGOLÁS ÁTRAKÁS NÉLKÜL
AUFRICHT GYULA
bütorszállító- és beraktározási-vállalat
Budapest, Andrássy-ut 50. (Octogon)
Megfelel a legmodernebb igényeknek a szállítási tőren ugy szint „berektározásnál”.

Pénz-
kölcsön mindennemű értékpapírokra, sorjegyekre a legolcsóbb kamatra (visszatérítendő kisebb részletekben) kapható
WOHL J.
banküzletben Budapest, Ferencz József-tér 3. Diana-fürdő. 856
Tízmentes **pénzszekrényeket, kazettákat,** vill. jelző-pénzszekrényeket, pánczélpénzszekrényeket és másológépeket szállít szolidan és olcsón cs. és kir.
Hesky Testvérek Budapest, VI. Szabolcs-utca 4. szab. **hazai pénzszekrény-gyára.**

Európa szálloda
BUDAPEST, Nádor-utca 5.
Szobák
1 frttól kezdve. Hónapos-szobák olcsóbban mint bárhol.

„Veri Well”
kerékpárművek
csakis a 6-os osztályú kerékpárokat gyártanak a legjobb anyagból. Biztos jóállítás. Raktár Budapestben:
Blau József, Teréz-körút 23. sz.
Bécsben: L. Baumann, VI/2. Millergasse 6/F.
Illustrált árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szobapadló beeresztő-szer.
Főtt viasz, kitűnő gyártmány, használatra kész, kemény és puha padlóhoz kéként fehér 1 frt 40 kr., barna 1 frt 20 kr.
Viasz-kenős, legegyszerűbb a használatban, tükörszerű fényt ad, különösen kemény padlóhoz alkalmas dobozok a 45, 80 és 150 kr.
Glazur máz kikészítve, kiválóan fényes, igen tartós, egy óra alatt szárad, puha padlóhoz, 5 színárnyalatban. 1 kg. doboz 1 frt 20 kr., fehér és sárga méh-viasz, hamuszír. Orleáns, enyv, stb.
Fehér emailmáz, doboz a 45 és 85 kr., **Aranymáz** üvege 20, 30 és 40 kr., **vas (kályha) máz** üvege 20 kr., **Brunolin,** üvege a 35, 65 és 120 kr. kapható:
DETSINYI FRIGYES drogeriájában a „Fekete kutyához” Budapest, V., Marokkói-u. 2.

Szobabérbeadást és előjegyzést a **Svábhegy szállodában** mostantól kezdve egész napon eszközöl magában a szállodában
LARJOSKY EMIL szálloda-bérlő.
Kugler-Gerbeaud cs. és kir. udv. szállító volt üzletvezetője és konyhafőnöke.

Olasz cipőárú gyára **Rovatti & Co.**
Csak egy ár minden minőségben és formában, fekete, sárga, zöld és lack.
BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 4. BUDAPEST.
Árútlaknak 5 frt
Hölgyeknek 4 frt
Fiúk és leányoknak 3 frt
Gyermekeknek 2 frt
Kis gyermekeknek 1 frt
Női félczipő 3 frt

Magy. kir. államvasutak.

49847—98. szám.

Pályázati hirdetmény

tűzifa szállítása iránt.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a vezetése alá tartozó vonalak részére 1899. évi január hó 1-től egy kedvező árak elérése esetén azonban öt évre is terjedhető időre évenként szükséges mintegy 70.000 köbméter kemény, usztatlan hasábfá és mintegy 20.000 köbméter dorongfa, esetleg puha- vagy kemény szel-deszka, szállításának biztosítása czéljából ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen tűzifamennyiség a következő feltételek mellett szállítandó:

1. A fenebb kitett egy évi mennyiség csak megközelítő előirányzatot képez és ennél fogva a szállításra átengedendő mennyiség minden egyes évre nézve egy negyedrészt erejéig a m. kir. államvasutak tetszése szerint felemelhető vagy leszállítható. Ha azonban a m. kir. államvasutak ezen jogokkal élni kívánnak, erről az illető szállító minden megelőző év utolsó negyedében értesítenni fog.

2. A m. kir. államvasutak igazgatóságának jogában áll, hogy az egy-egy évre megrendelt mennyiséget a) vagy az évközben esetenként felmerülő szükségletre képest

b) vagy pedig egy bizonyos, előre meghatározott időben és részletekben vehesse át.

Az előbb (a) alatt érintett) esetben tartozik szállító az egy-egy évre megrendelt mennyiség egy negyed-részt az illető beszállítási állomáson, esetleg állomá-sokon vagy az ezek közvetlen közelében levő saját rakhelyén állandóan készletben tartani, s ezen készletet valahányszor abból egy bizonyos mennyiség átvételik, azonnal kiegészíteni. Ha az egy-egy évre megrendelt mennyiség az illető év december hava végéig át nem vétetnek, a fennmaradó mennyiség a következő év január havában fog átvétetni.

A második (b) alatt érintett) esetben az egy-egy évre megrendelt mennyiség készlettartás kötelezettsége nélkül — és pedig annak háromnegyed része az illető év január havától június hava végéig egyenlő havi részle-tekben, a fennmaradó egy negyedrészt azonban felerész-ben ugyanazon év november hó 1-től november 15-ig, felerészben pedig ugyanazon év december hó 1-től december 15-ig szállítandó be. Amennyiben ezen szállítási határidőt a m. kir. államvasutak igazgatósága megváltoztatni kívánna, szállítót erről a megelőző év utolsó negyedében fogja értesíteni.

3. A szállítandó hasábfá, bükk, cser, gyertyán és tölgyfa a vegyes dorongfa azonban cser, gyertyán, bükk és tölgyfa, esetleg puhafa is lehet. Megtűltetett vagy usztatott tűzifa feltétlenül visszautasított. Bükkhasábfák esakis törzsből állíthatók elő; ágból vágottak még akkor sem vétetnek át, ha az előirt méretekkel bírnak. A hasábfá es dorongfa 1 méter hosszúságban szállítandó.

4. A mozdonyoknál alagyújtásra használandó szel-deszkának teljesen egészséges és kiszáradt fából készítve az egyes daraboknak egyenleteseknek és 50 centiméter hosszúságban kell lenni.

5. Az ajánlatban minden kétséget kizáró módon megnevezendő azon termelési hely, hol az ajánlott fa vágattatni fog és a m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának azon jogot, hogy kiküldött közegei által erről bármikor meggyőződést szerezhesen. Azon czégek, melyek a m. kir. államvasutakkal szállítási viszonyban még nem állottak, tartoznak szállítóképes-ségüket és megbízhatóságukat igazoló kereskedelmi ka-marai bizonyítványt bemutatni.

6. A szállítás egyebekben 122291/1896. számú anyagok és leltári tárgyak szállítása iránti általános és a tűzifára vonatkozó 65465/1892. számú különleges szállítási feltételek alapján eszközözendő.

Ezen szállítási feltételek a pályázati határidőig anyag és leltár beszerzési szakosztályunknál (Budapest Andrassy-ut 73. sz. II. emelet) és üzletvezetőségünkönél naponként a hivatalos órákban megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes beklüldése mellett buda-pesti nyomtatványtárunktól posta útján is megszerez-hetők. Az általános feltételekért 25 kr., a különleges feltételekért 15 kr. fizetendő.

Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy a fentebbi feltételeket jól ismeri és azokat, a mennyiben a jelen hirdetmény folytán változást nem szenvednek egész ter-jedeimükben elfogadják.

7. A szállítás bérmentve a m. kir. államvasutak valamelyik állomására vagy állomásaira eszközölhető, a szállítási helyek azonban az ajánlatokban pontosan kiteendők.

8. Mindegyik ajánlattevő ajánlatával az e felett hozandó határozatig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadtatott, elfogadott ajánlata alapján a szerződés megkötéséig kötelezettségben marad.

9. Az 50 kros magyar bélyeggel ellátott és lepe-csételt ajánlatok, melyek borítékain a rendes czimezé sen kívül még világosan megjegyzendő „Ajánlat a 49847/1898. számhoz” 1898. évi május hó 7-én déli 12 óráig anyag- és leltárbeszerzési szakosztá-lyunknál (Budapest, Andrassy-ut 73. sz. II. em.) benyuj-tandók, vagy posta útján beküldendők. Bánatpénzképen az egy évre ajánlott mennyiség értékének 5%-a kész-pénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban f. é. május hó 6-ika déli 12 óráig budapesti főpénztárunknál le-teendő. Az ajánlatban a bánatpénznek megtörtént leté-tele megemlítendő, az arról nyert elismervény azonban nem csatolandó az ajánlatához.

10. Az árak számokkal és betűkkel kiírva köb-méterenkint külön egy, külön öt évi időre is terjedhető szállításra és külön az esetre, ha a szállítás a 2. a) és külön az esetre, ha az a 2. b) pontban mondottak szerint követeltetnek és pedig bérmentve a m. kir. államvasu-tak valamely állomására, esetleg állomásaira teendők. Kiteendő továbbá az is, hogy az ajánlott tűzifa milyen fából áll és hogy a szel-deszka köbméterenkint milyen súlylyal bír.

11. Az ajánlatot az egész kiírt mennyiségre, vagy annak bármely tetszés szerinti részletére lehet tenni.

12. A fentebbi feltételektől eltérő ajánlatok, to-vábbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőben ér-keznek vagy pótlólag, vagy táviratlag tételnek vagy amelyekben javítások és vakarások fordulnak elő, és végre oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vételre rendszerint nem számíthatnak.

13. A m. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy a szállítást egy, esetleg öt évi időtartamra is átengedhesse, valamint hogy az ajánlók között minden tekintet nélkül az árra s felté-telekre, szabadon választhasson, továbbá, hogy az aján-lott mennyiségből tetszése szerinti rész mennyiség szállítá-sát is átengedhesse az esetben, ha az ajánlat világosan nem az egész mennyiség szállításának elnyerése ese-tére és kikötése mellett tétetett és végre, hogy a szük-séglet biztosítása czéljából másként is intézkedhessék.

Budapesten, 1898. április havában.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.
(Utányomás nem díjazatik.)

Bank- és váltóüzlet r.-t. Budapest, V., Borovitsa-utca 12.

A magy. kir. szab.

Osztálysorsjáték

II-ik sorsjátéka

folyó évi május havában veszi kezdetét.

Május 11-től október 12-ig

hónaponként egy húsz

60,000-tól 100,000 koronáig emelkedő főnyereményekkel.

A főnyerésben pedig

600,000 koronás díj- és 400,000 koronás főnyereménnyel.

A főnyeremény a legszerencsésabb esetben:

1 millió korona.

Kiszámlázható 20,000-tól 200,000 koronáig több, valamint 200-tól 10,000 koronáig számos kisebb nyeremény.

A sorsjegyek ára:

A május 11-12-iki hatásra:	Mind a 6 hatásra:
Egy sorsjegy 3 ft — kr.	Egy sorsjegy 30 ft.
Fél sorsjegy 1 50	Fél sorsjegy 15 "
Negyed 1 25	Negyed 7 50
Nyolcad sorsjegy 75	Nyolcad sorsjegy 3 75

1898. Tervezetek közzétételére fogynak.

Budapesti közuti vaspályatársaság.

Hirdetmény.

A „Budapesti közuti vaspályatársaság.”

XXXIII-ik rendes közgyűlése

folyó évi április hó 20-án, délután 3 1/2 órakor, a társulat saját épületében, V., Lipót-körut 22. szám alatt fog megtartatni.

NAPIREND:

- Igazgatósági évi jelentés, előterjesztése az 1897. évi zárszámadásnak és mérlegnek és a felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentésének; az osztalék megállapítása; határozat a felmentvény megadása érdekében.
- Jelentés az átalakítási munkálatokról, építkezésekről, a kiadott összegek és a fedezetéről; erre vonatkozó határozatok.
- A választmány újiból megválasztása.

Szavazati jogot adnak a társaság közgyűlésein (alapszabályok 15. és 20. §.) egyaránt a társaság részvényei s illetőleg elvezeti jegyei, ha legalább négy nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál letéteményeztetnek; 20 darab részvény vagy elvezeti jegy után egy szavazat gyakorolható, oly megszorítással azonban, hogy 20 szavazatnál többet egy részvényes sem gyakorolhat sem saját nevében, sem pedig megbízásból.

Felhívotnak tehát a t.c.z. részvényes urak, kik a jelen közgyűlésen részt venni óhajtanak, miszerint czimletheirket a szelvényekkel együtt, beleértve a folyó évi május 1-én lejártot is, bezárólag folyó évi április 16-ig, az igazgatóságnál (V. kerület, Lipót-körut 22. szám) délelőtt 9—12, délután 4—5 óra között letétevény mellett letenni méltórtassanak, hol a szavazási igazolványokkal egyidejűleg az előterjesztendő zárszámla és mérleg, valamint a felügyelő-bizottság jelentése is átvehető lesz.

Budapest, 1898. márczius 31.

Az igazgatóság.
(Utányomás nem díjazatik.)

Előfizetések és hirdetések
felvételnek lapunk kiadóhivatalában
VIII. ker., József-körut 65. sz.

